Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Jönsson a/s 110 år
110% kvalitet

Henry Voss

Det Danske Idéselskab

jönsson

FRA VISION...
...TIL REALITET

Jönsson a/s
Ellekær 14
2730 Herlev
Tlf. 4494 1166 · www.jonsson.dk

110 års Jubilæumsbog 1898-2008 med en ny historie og en gammel

Jönsson a/s 110 år – 110% kvalitet

Henry Voss

Det Danske Idéselskab

Jönsson a/s 110 år - 110% kvalitet

© 2007 Det Danske Idéselskab og Henry Voss
Poppelgårdvej 2, 2860 Søborg
tlf. 3956 5056 · www.danske-ideselskab.dk

Tilrettelæggelse: Dennis Wraamann
Bogdesign og ombrydning: Det Danske Idéselskab

Tekst og tegninger: Henry Voss
Papir:
Typografi: Rotis Semi Serif 10/13, Morgan Sans
Tryk: Clausen Offset
Bogbind: Jysk Bogbind
Fotografier: Jasper Simonsen, Steen Jönsson

Printed in Denmark, februar 2008
ISBN: 978-87-990510-9-0

Indeholdende genoptryk af 100 års jubilæumsbogen:

Kvalitet er bedre end godt
- og holder i 100 år
E.O. Jönsson A/S 1898-1998

© 1998 Det Danske Idéselskab og Henry Voss

Fotografer:
Claudi Thyrestrup, Jasper Simonsen m.fl.

Jönsson a/s
Ellekær 14, 2730 Herlev, Tlf.: 4494 1166

Om forfatteren:
Henry Voss, født 1929, Arkitekt MAA, tegner og skribent. Fagleder i kommunikationsteknik i en lang årrække og forfatter af bøger, artikler og essays om tegning, pædagogik og bygningskultur.

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse, herunder ved radio- eller fjernsynsudsendelse, af denne bog eller afsnit af den uden forlagets skriftlige samtykke, er forbudt. Undtaget heraf er korte uddrag til brug i omtale og anmeldelser.

Af samme forfatter fra samme forlag:
Træhuse i Trosa, Det Danske Idéselskab, 1997
Løgumkloster - en by i rødt og hvidt, Det Danske Idéselskab, 1998
Dahlerups Pakhus i Frihavnen - et fortidsminde med fremtid, Det Danske Idéselskab, 1999
Nørre Farimagsgade 3-5 - En ejendom i København, Det Danske Idéselskab, 2005

Indholdsfortegnelse

Jönsson a/s 110 år – 110% kvalitet

Forord 7

Indledning 9

Bygningsafdelingens specialer 11

Byggearbejder 16

Organisationen 29

Inventararbejder 32

De faktiske forhold – og vejen til dem 41

De nye Partnere 44

Brødrene 46

Engsø Gruppen a/s 48

Kvalitet er bedre end godt – og holder i 100 år
E.O. Jönsson A/S 1898-1998

Forord 56

Indledning E.O. Jönsson – 1898-1998 57

Adolf Oscar Jönsson 58

Edvin Oscar Jönsson 62

Bent Oscar Jönsson 82

Lars & Steen Jönsson 86

Forord

Det er en kilden sag at skulle fortsætte en historie, man har fortalt for ti år siden. Det er både en tillidserklæring fra opgavestilleren og en – kærkommen – udfordring for den, der skal løse opgaven.

Man spørger, let forbavset: Jamen, har I ikke bare arbejdet videre?
Og får et orakel-svar: Jo, men nej. Vi er kørt videre – men alt er forandret.
Det er lidt som at høre speakeren ved en langrendstransmission:" Det går fortsat godt, Jönsson er stadig med" – og pludselig: "Nu sker der noget, Jönsson accelererer og overhaler – tempoet er et helt andet, det stiger og stiger – han må have fået sin anden luft!"

Sin anden luft! Mærkeligt udtryk – men det er det, der er sket med Jönsson siden 100-års jubilæet.

Historien om de seneste ti år ligner ikke den om de hundrede ret meget – og hvis man ikke på forhånd har kendskab til forhistorien, så må det anbefales nye læsere at begynde med den, som her er anbragt bagest – for enhver tid har en fortid, og den er vigtig for et firma med fremtid. Som Jönsson!

Det er derfor der – ved 110-års jubilæet 2008 – skal fortælles om de seneste ti år.
De er fortid!
Ny luft er på vej.

Henry Voss

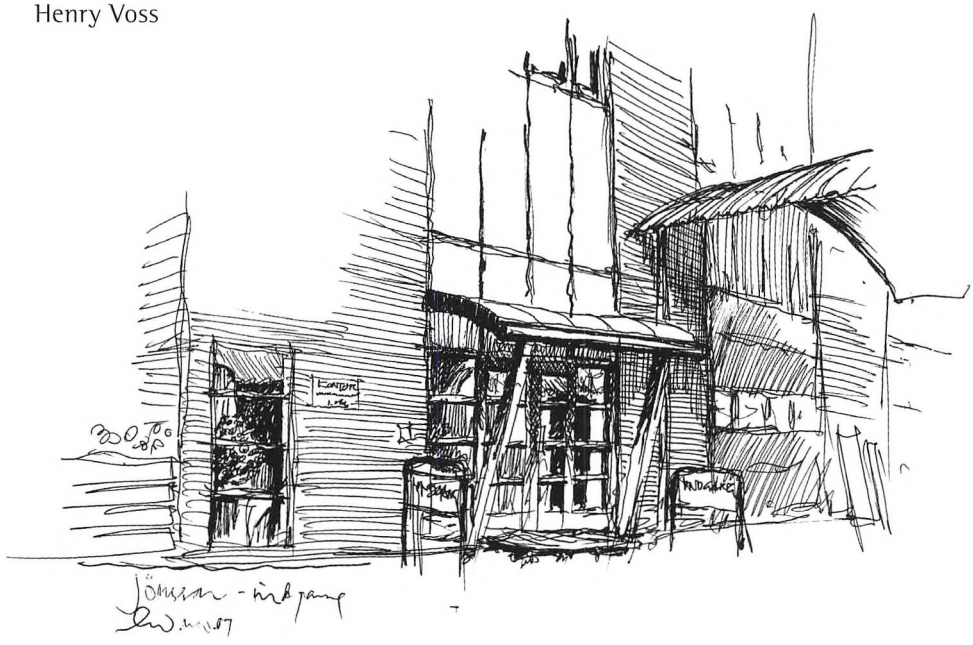

Forord

Når vi har besluttet at markere forløbet af et tiår efter hundredeårs-jubilæet i 1998, ved igen at udsende en bog om virksomheden – så er det for at få lejlighed til at vise, hvad vi kan, og hvad vi har udviklet os til – og for at gøre det på en stilfærdig måde, der ikke ligner reklame alt for meget.

Alle personer og aktiviteter, alle former for foretagsomhed, udsender nogle signaler til omverdenen, og vi vil altid håbe, at de opfattes, som vi selv ønsker dem.

Vi håber, at vi bliver opfattet som en seriøs, langtidsholdbar virksomhed hvis kodeord, både udadtil og indadtil, er kvalitet.
Vort image – med et moderne ord – skulle gerne være kvalitet i alt, hvad vi foretager os – og vores indtjening skulle nødigt lide under det, men tværtimod udspringe af det.
Vi er et firma, der udviser ansvarlighed, overfor kunder, samarbejdspartnere og samfundet. For vi yder et kraftigt bidrag til håndværkets fremme ved at uddanne et stort antal lærlinge og ved at have fokus på livslang efteruddannelse af vore medarbejdere.

Der ligger en anden form for ansvarlighed i at forlange af os selv, at vi ikke slækker på kvaliteten, men tværtimod søger at skærpe den – helt ned i de mindste detaljer og i alle typer af opgaver.
Det er vigtigt for os at vise, at i en organisation, som den det er lykkedes os at skabe – hvor en række personer deltager på beslutningsniveau i opgavernes løsning – er gamle dyder holdt i hævd.

Bogen er tænkt som en hilsen til vore kunder, samarbejdspartnere, medarbejdere og venner – med tak for de opgaver, den fællesfølelse og det samvær, der gør vort arbejde til en daglig glæde.

Jönsson a/s
Per Engsø Larsen
Administrerende direktør

Den Danske Ambassade i Berlin

Indledning

For ti år siden (allerede så mange) udsendte firmaet E.O. Jönsson A/S en lille bog om hvordan det var gået til, at det beskedne værksted, som den svenske snedker A.O. Jönsson etablerede i et lejet kælderlokale i Ringstedgade den 8. Marts 1898, i løbet af hundrede år med fire generationers medvirken – efter A.O. kom E.O., så Bent O. og derpå Lars O. og Steen Jönsson – havde udviklet sig til en stor virksomhed.

På de ti år (ikke mere) har firmaet videreudviklet sig i en grad, så der nu kan skrives en endnu større bog bare om den tid.
Men de første hundrede år kommer nu med, som et sidste afsnit, for at få samling på det hele.

De seneste ti år:
Da hundredeårsjubilæet i marts 1998 var blevet fejret med behørig festivitas, begyndte dagliglivet igen at se ud som det skal se ud: Dagene lignede sig selv og hinanden, og sommetider var de helt anderledes.

Der var nok at rive i, og der var løn til de beskæftigede – og ind imellem var travlheden overvældende, og det gjaldt både bygningsarbejdet og inventarproduktionen.

De to brødre havde efterhånden så meget at se til med at opfylde udefra kommende krav til virksomhedens drift, at der dårligt kunne blive tid til at glæde sig over den faglige fornøjelse ved at løse komplicerede opgaver.

Det er en af tilværelsens sære tilskikkelser, at tingene kan gå så godt, at man næsten ikke kan holde til det!
De var ellers godt hjulpne. Der var kompetente folk på alle poster. Alt blev gjort og gjort godt, der blev ikke slækket på firmaets krav til sig selv om at stå for kvalitet i arbejdsresultaterne.

"Kvalitet er bedre end godt". Det var titlen på 100-års bogen – og at leve op til det kræver ikke bare kræfter, men også omhu - og tid.
Det kneb med tiden. Den måtte tages af den portion, man har brug for til at lade op til den næste indsats.

På et tidspunkt stod det klart for bestyrelsen, at hvis man fortsat skulle kunne operere på højt niveau og i stor målestok – se bare resultater fra virksomheden på senere sider – så måtte man organisere sig helt anderledes.
Store beslutninger kræver overvejelser over længere tid – men bliver pludselig taget.
Fra 2002 forandrede firmaet sig i mærkbar grad:

Firmaets forvandling

I et lille firma med få ansatte er alle med til at lave alting.
Da E.O. Jönsson fandt på at supplere faderens møbelfremstilling med bygningssnedkeri, måtte de gamle, standsstolte møbelsnedkere, sikkert med væmmelse, pludselig se sig beskæftigede med at lave vinduer og døre for at sikre firmaets indtjening. De gjorde det med samme omhu og akkuratesse som de hidtil havde anvendt på fremstillingen af skuffer og skabe – og det løftede kvaliteten af de Jönssonske frembringelser udover det normale – og skaffede nye opgaver.
Da firmaet voksede, så møbelsnedkerne igen kunne koncentrere sig om finslebent inventar, havde de egentlige bygningssnedkere tillagt sig møbelsnedkernes præcision, så bygningsdelenes kvalitet kunne fastholdes og også præge det tømrerarbejde, som firmaet efterhånden også påtog sig.

Den holdning, at alt hvad man laver skal laves bedst muligt, holdt sig, da opgaverne tiltog og man ligefrem måtte inddele sig med indendørs og udendørs opgaver, så der opstod en inventarafdeling og en bygningsafdeling, ledede henholdsvis af brødrene Steen og Lars O. Jönsson.
Nu er firmaet så stort, at inventarafdelingen er en selvstændig enhed og bygningsafdelingen opdelt i fire specialer: Partnering, Projektstyring, Håndværk og Service.

Nyt byggeri på bar mark. Værløse

Bygningsafdelingens specialer:

Partnering
- ordet er et af tidens smarte udtryk af udenlandsk oprindelse og dækker over en nymodens opfattelse af noget så gedigent gammeldags som, "tæt samarbejde med fælles interesse i et godt resultat".

I 1930'erne, 40'erne og 50'erne foregik der en hel del konsortiebyggeri. Et konsortium var en gruppe håndværkerfirmaer, der gik sammen om at bygge en ejendom. Firmaerne repræsenterede alle de fagområder, der skal til for at bygge et hus, murer, tømrer, snedker, blikkenslager, glarmester og maler, og de finansierede opførelsen af bygningen med andele, der typisk svarede til størrelsen af deres entreprisesum.

De ejendomme, omtalt i 100-års bogen, som E.O. Jönsson opførte på Brannersvej, Rådhusvej, Esthersvej og Ejgårdsvej, er sådant konsortiebyggeri med andele.

Systemet florerede især i tider med svigtende ordretilgang, når byggeriet var i krise - og det har det ofte været, så derfor har vi meget konsortie-byggeri fordelt over hele landet.

Alle de implicerede havde samme interesse i, at byggeriet skulle gå godt og ende med et værdifuldt resultat.
Det var faktisk partnering for fuld udblæsning - men det vidste de ikke!

Fra 1960'erne fortog konsortiebyggeriet sig. Byggeriets industrialisering tog magten og bygningsenhederne blev for store til, at almindelige håndværkerfirmaer turde løbe risikoen. Byggeriet organiseredes i stigende grad af byggeselskaber med hovedentreprenører, der stod for flere fagområder og senere af totalentreprenører, der stod for alt, inclusive projekteringen.

Det er som en reaktion mod denne tendens, at begrebet partnering er opstået. Det baserer sig på, at byggefirmaer af forskellig faglig observans finder fælles fodslag i en arbejdsform, hvor man tager hensyn til hinanden og tilrettelægger byggeriet derefter.

Det er en smuk tanke - for den har indlysende fordele for alle implicerede, også for kunden som, ideelt set, får et bedre produkt for prisen.

Hos Jönsson a/s ser man partnering som fremtidens arbejdsform og inviterer samarbejdspartnere, underentreprenører og leverandører til seminarer i virksomheden, for at skabe dialog helt fra begyndelsen.
Det er vigtigt for partnerne at have kendskab til hinandens kunnen og viden, for

Roskilde Domkirke i delvis indpakket stand.

at kunne regulere ydelser og priser i forhold til budgettet, kunne færdigprojektere i samarbejde med arkitekt og ingeniører, udarbejde detailleret tidsplan og kontrakt og stå for udførelse og byggeledelse sammen til aflevering – og til evaluering af indhøstede erfaringer.

Afdelingen for projektstyring.

Beskæftiger sig med nybyggeri og med om- og tilbygninger, især af erhvervs- og boligbyggeri.

Der er ofte tale om relativt store byggesager, hvor byggestyring og kvalitetssikring er den afgørende faktor i et meget tæt samarbejde med byggesagens øvrige parter. Komplekse sager med op til 100 boliger, der skal afleveres fejlfrit og til tiden – noget der ikke er ukendt for Jönsson medarbejdere – der er bare meget mere af det hele.

Opgaverne løses oftest i hoved- eller totalentreprise, hvor det, ligesom i partnering, gælder om at have velkvalificerede og samarbejdsegnede underentreprenører.

Af gode grunde er de ofte de samme fra opgave til opgave.

I projektstyring er forberedelsesfasen vigtig. Man må kende bygherrens forventninger, før man kan opfylde dem.

Det er denne afdeling, der har været helt afgørende for firmaets vækst de seneste år. Det er den, der repræsenterer et anderledes og langt bredere syn på markedets muligheder og på sandsynligheden for aktiv deltagelse.

Håndværksafdelingen

Tager sig af tilværelsens mangfoldighed, og er selv et udtryk for den.

Der er folk, der i mere end 40 år har arbejdet i den afdeling med de mest forskelligartede opgaver, fra bygning af en hytte til renovering af kongelige slotte – og som undervejs har sørget for, at firmaets unge lærlinge fik set og prøvet og lært det hele eller det meste – så afdelingen til stadighed vil kunne have kompetente folk.

Samtidig har man sørget for at følge med udviklingen - at være samtidig. Man kan overkomme betydeligt mere i vor tid end i selv en nær fortid, alene på grund af

Under indpakningen:
Gavlspids og Margrethespir.

udviklingen af hjælpemidler. Løftegrej, motoriserede eller elektriske værktøjer osv. Der skal mange hammerslag til for at erstatte et enkelt skud med en sømpistol – og en krydsfilet savklinge skal trækkes mange gange frem og tilbage for at præstere hvad en hvæsende rundsav kan gøre ved et stykke tømmer på et øjeblik.
Afdelingen har tre kerneområder at beskæftige sig med: Hovedentreprise, Renovering og Fagentreprise.
Opdelingen giver mulighed for at udvikle en specialviden og -erfaring som tillæg til hver medarbejders brede faglighed – og med en sådan ballast stiger produktets kvalitet.
Det man er dygtig til, gør man godt.
Hovedentrepriser er ofte komplicerede ombygninger af virksomhedsdomiciler – hvor det daglige arbejde skal fortsætte medens der bygges om – som i banker, posthuse, stationsbygninger og hospitaler.
Det kræver nøje planlægning at fordele støj og støv til mindst muligt besvær.

Renovering omfatter særligt fredede eller bevaringsværdige bygninger og medfører gerne indgriben i alle overflader og konstruktioner fra kælder til tag eller tårn og spir – svampeangreb, vandskader, sætningsrevner og andre utætheder og – næsten altid – vinduesudbedringer.
På det felt har firmaet udviklet en helt unik ekspertise, så hver rude genindsættes på sin vante plads efter udskiftning af forrådnede bundstykker og sprosser – så alt er ved det gamle efter at være fornyet!
Det er en kompliceret proces, men den bevarer Danmarkshistorien intakt i nationale klenodier som Amalienborg, Fredensborg, Kronborg, Rosenborg og endnu flere.

Fagentrepriser omfatter tømrerarbejde ved især kontor- og erhvervsbygningers istandsættelse, om- til- eller nybygninger, som ofte er så betydelige, at alle tre afdelingers ekspertise må tages i brug.
Virksomhedens kompetence på alle områder er af afgørende betydning for opnåelse af det bedst tænkelige resultat.

Der bliver lagt mærke til det:
Håndværksafdelingen har fået anerkendelse for sin indsats af Byggeriets Evalueringscenter.
Den har fået et vigtigt dokument – en karakterbog – som sætter tal på virksomhedens kunnen.

I 2005 fik Jönsson a/s og installationsfirmaet Glenco, som de første, evalueret tre byggesager – som er kravet til at opnå en karakterbog, som er et led i det nøgletalssystem, der nu skal til, når man vil konkurrere om offentlige opgaver.
Lars Jönsson var ikke i tvivl om, at det var nødvendigt at være med i nøgletalsprocessen – for hen mod 80% af virksomhedens kunder er offentlige instanser.
"Vi har ikke noget imod at få papir på, at vi hører til de mindre ringe virksomheder", sagde han – med en karakteristisk underdrivelse – da karakterbogen blev overrakt ham.
Byggeverdenen forlanger at alle parter skal udføre ordentligt arbejde til tiden, med den rigtige pris og kvalitet – og karakterbogen kan fortælle, hvem der kan magte opgaverne.

Serviceafdelingen
er en udrykningstjeneste, et rullende værksted, som tager sig af snedker- og inventarmontage, tømrerarbejde ved vedligeholdelse og mindre entrepriser, hvor der er brug for en hurtig indsats og fleksible medarbejdere.
De skal kunne alt: Hænge en hattehylde op, reparere et cykelskur, lukke et dørhul, lægge et gulv og sænke et loft, tage sig af vedligeholdelsen af hele bygninger og afhjælpning af mangler ved bygningssyn.
Kunderne er lige så mangeartede som opgaverne: Private og offentlige organisationer, boligselskaber og -foreninger, forsikrings-selskaber og almindelige, eller ualmindelige personer. Også denne afdeling trækker på de andre afdelingers ekspertise, når opgaverne kræver noget særligt.

Perroner på Københavns Hovedbanegård

Perrontagenes flotte afslutning mod Tietgensgade.

Byggearbejder

Københavns Hovedbanegård

Perrontagene er blevet renoveret – og det har været en gigantisk opgave.
Det har taget tre et halvt år at løse den.
12.000 kvadratmeter tag – fordelt på seks perroner, hvor hvert perrontag er 110 meter langt og spænder 19 meter – med 452 ovenlys med 2712 af-og genmonterede glas, og gangbroer med 118 bærende jernsøjler.

Alt dårligt træværk er udskiftet med nyt. Alt udvendigt træværk er renset i bund og behandlet som nyt træ, og alt indvendigt træværk og jern er gennemgået, afvasket og malet – med 20.000 liter maling!

Det er snedkermester Niels Vang fra Jönsson a/s, der har stået i spidsen for arbejdet i tæt samarbejde med DSB's arkitekt Jan Wulff og ingeniør Carl-Hasso Wolff fra Niras A/S.
Niels Vang har tidligere ledet firmaets renovering af kommandantboligerne på Rosenborg Slot, Kronborg Slot og Frederiksborg Slot – men denne opgave har været helt speciel, fordi arbejdet har været tilpasset togdriften, dag og nat.
Man har måttet tage hensyn til togenes køreplaner og til rejsende på perronerne – og alle leverancer og al bortkørsel af affald er gennemført i sene nattetimer, og transporteret ad gangbroer hen over de buede konstruktioner – med håndkraft!
Når de komplicerede stilladskonstruktioner er pillet ned og de 300 meter elkabler, der har været trukket fra banegårdshallen frem til arbejdsstederne, er rullet sammen – så står arkitekten Henrik Wenck's prægtige fredede trækonstruktioner som da de var nye – i 1911.

Det er det paradoksale ved renoveringer: Når de er færdige – efter at et begivenhedsrigt afsnit af deltagernes livsforløb er afsluttet, så ser det bare ud, som om man har gjort lidt rent!

Statens museum for kunst. Der er opsat ca. 30.000 m² fiber- og gipsplader og stålprofiler i tonsvis – og derudover er huset sikret med branddøre.

Det har været en omfattende og spændende opgave med et forbilledligt samarbejde mellem håndværksfaggrupperne – og med en koncentreret indsats fra egne håndværkere – ifølge byggelederen Pelle Christensen – og med afslutning indenfor tidsrammen, og uden mangler.

Statens Museum for Kunst

Museer har brug for sikkerhed. Det er ikke rart, hvis fingernemme folk får held til at løbe med klenodierne – men det er en katastrofe hvis de forsvinder i en brand.
Kunstmuseet er blevet brandsikret.
Den oprindelige del af museet har været lukket siden oktober 2004, men nu er det overstået.
Bygningen er tegnet af arkitekten Vilhelm Dahlerup, og den stod færdig i 1896 som en markant monumentalbygning, historicistisk i sit udtryk, men med en dengang hidtil uset modernitet i sine konstruktioner.
Den har aldrig fejlet noget, men er blevet bygget om og udvidet og det er sandsynligt, at brandfaren er blevet større i vor tid. Indholdet er i hvert fald blevet mere omfattende.
Det er Erik Møller Arkitekter der – i samarbejde med museet- har stået for projektet, som så vidt muligt søger at respektere rummenes tidstypiske udtryk.
Jönsson a/s begyndte i oktober 2004 med at etablere nogle midlertidige foranstaltninger, så museet fortsat kunne fungere i den nye tilbygning.
I februar 2005 tog man fat på den egentlige opgave: Komplet brandsikring af hele den gamle bygning.
Al beklædning på lofter og vægge blev fjernet og erstattet med ikke-brændbare materialer. En del af tagkonstruktionen blev erstattet eller suppleret med brandsikre stålementer.
Under de gamle kobbertage byggedes et indskudt brandsektionsdæk, som tildækkede alle rummenes karakteristiske ovenlys.
De blev efterfølgende efterlignet med kunstig loftsbelysning i udstillingssalene.
En del skillevægge blev fjernet, så museet kunne få større sale – stadig uden at rummenes udseende ændredes iøjnefaldende.
Vilhelm Dahlerup var en moderne mand for sin tid. Han ville sikkert have vidst at opfylde nutidens brandsikringskrav om han havde kendt dem. Måske på samme måde?
Jönsson a/s har i hvert fald givet et nyt eksempel på sit slogan: "Fra vision til realitet."

De berømte spir over kongegravenes kirke.

Roskilde domkirke.

Roskilde Domkirkes spir kan ses viden om – de signalerer den stabile kongelige historie på langt sigt, medens kirken på tæt hold er en montage af forskellige arkitektoniske udtryk – mærkværdigvis vellykket – hvor kun vor egen tid har haft så ringe selvtillid, at man ikke har turdet tilbygge et kapel til Frederik IX, men kun en fritliggende gårdhave.

Jönsson a/s har været beskæftiget med at redde – først spirene – nu kirketaget fra at sygne hen.
Efter den ulyksalige brand for en årrække siden blev træværket på hovedtag og korsarme fornyet med – af gode grunde – trykimprægneret tømmer samt brandimprægnerede brædder, som desværre dannede en kemisk forbindelse som nedbrød trækonstruktionen.

Nu er alle dårlige tagbrædder i spirene udskiftet og kirkens tagkonstruktion er ved at blive fornyet.
Jönssons folk har været – og er – suppleret med schweiziske/tyske navere i sort fløjlstøj med blanke knapper og store hatte. Folk som har en særlig ekspertise på området – og er i besiddelse af avanceret værktøj.

Da Jönsson a/s gav pris på kirketaget var det den næst billigste – men da et sådant tilbud skal være ledsaget af en beskrivelse af, hvordan man vil løse opgaven, skete der det, at man rykkede fra andenpladsen op på førstepladsen – idet kriteriet for opgavens løsning ikke blot var at opnå den billigste pris – men den mest fordelagtige, alt iberegnet.

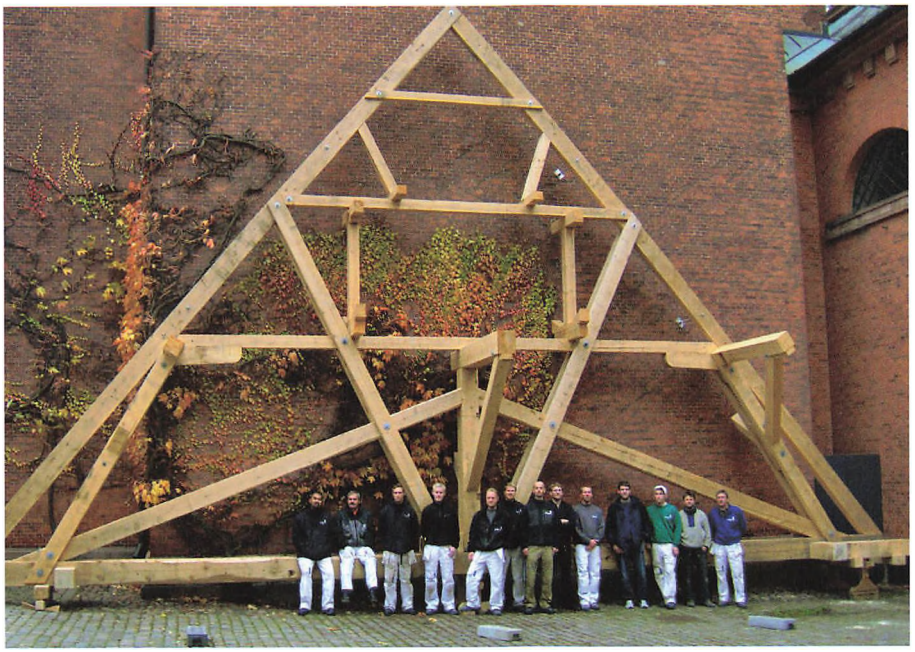

En mandshøjde er en god målestok – på afstand og i grove træk. Der skal fem mand til at nå op til kippen i taget på Roskilde Domkirke.

Kirkens spær er så store, at de ikke kan løftes op med kran i samlet tilstand. Derfor bliver de prøvesamlet nede, skilt ad igen, løftet på plads i "småstykker" – og samlet igen oppe på taget.

Plads til diplomati mellem gulv og loft.

Den canadiske Ambassade.

Erik Møller Arkitekter er arkitekt på totalrenoveringen, som omfatter et nyt indgangsparti, nye oliebehandlede Merbau-gulve, nye lofter osv.
Jönsson a/s har været hovedentreprenør – på engelsk – og er blevet rost så meget, at en anden ambassade nu har henvendt sig med en lignende opgave. Dejligt.

Det har været karakteristisk for firmaet før i tiden, at man specialiserede sig i komplicerede opgaver – de mange slotsrenoveringer for eksempel – og ikke deltog i nybyggeri.
Det har i høj grad forandret sig. Nu har man fundet ud af, at også nye huse kan være udfordrende opgaver.
På de følgende sider optræder den ene nye bygning efter den anden – af alle slags: Store etageblokke, rækkehuse og andre tæt-lave bebyggelser og sågar feriehuse.
Det karakteristiske for firmaet nu er faktisk, at det ikke specialiserer sig, men breder sig over alle byggesektorens virkefelter – med stor fornøjelse, og fortsat med kvalitet til følge!

Lys og luft – og læ når hækkene gror op.

Hasselhaven i Værløse

Bebyggelsen har været rosende omtalt i søndagspressen. Gitte Just har fortalt om den i Berlingske og om de tilfredse beboere af et af de 26 rækkehuse, der er tegnet af arkitekterne Juul og Frost.
Det er Sjælsøgruppen der er bygherre, og Jönsson a/s har taget sig af opførelsen i totalentreprise – med en byggesum på 24,3 mio kr. uden moms. 2004-06.

Tinghaven

I Søborg opføres "Tinghaven" i totalentreprise. Bebyggelsen, som forvandler et industriområde til familievenligt boligmiljø, er på 7.901 m² med 737 m² kælder og består af 82 udlejningslejligheder i fire blokke, den ene i 3 etager, de tre i 5.
Byggeriet begyndte oktober 2006 og afleveres i etaper fra april til juni 2008.
Bygherre PKA med bygherrerådgiver Dan Ejendomme. Entreprisesum 103 mio. kr.
Arkitekt: Domus A/S. Rådg. Ingeniør: Grontmij Carl Bro.

Gartnerne er ikke begyndt endnu.

Teleparken og Magnoliebakken

I Søborg skal "Teleparken" opføres i hovedentreprise for FSB med 42 almennyttige boliger, og "Magnoliebakken" i totalentreprise for Sjælsø Gruppen med 30 ejerlejligheder.
Bebyggelsen består af en blok i tre etager og to blokke i fem etager. Byggeriet sættes i gang december 2007 med aflevering i etaper fra april 2009. Entreprisesummen er på 79 mio. kr.
Domus A/S Arkitekter Rådgivende Ingeniører. Grontmij Carl Bro.

I samme område skal opføres 30 ejerlejligheder i hovedentreprise - med Sjælsø Gruppen som bygherre og med en entreprisesum på 36 mio. kr.

To oppe - og en i vente.

Søborg Have - Søborg

Bebyggelsen er på 6.683 m² og består af 72 ejerlejligheder i 3 blokke. De to i 5 etager og den ene i 3 etager, alle med fuld kælder.
Byggeriet er en totalentreprise, startet januar 2006 med indflytning for første etapes 42 lejligheder først på året 2007 og anden etapes 30 boliger sidst på året. Entreprisesummen er 79 mio.kr. Sjælsøgruppen er bygherre, Domus A/S er arkitekter og Moe og Brødsgaard er rådgivende ingeniører.

Træer på forhånd er en fordel.

Søterrasserne, blok D

Blok D er et led i den store bebyggelse, der er ved at rejse sig på den tidligere TV-bys areal i Gyngemosen.
Totalentreprise som udføres for Sjælsø Gruppen. Byggesum på
48 mio. kr. For en seks etagers blok med fuld kælder og tre opgange med fyrre luksuslejligheder - med indflytning juni 2008.
Arkitekt : Vilhelm Lauritzen. Rådgivende Ingeniør: Grontmij Carl Bro.

Marbækhave

47 rækkehuse i Frederikssund, i totalentreprise for Areea Frederikssund Aps. Byggestart 1. maj 2006, indflytning i 22 huse i april 2007 og i de sidste 25 huse senere på året. Entreprisesum 61,5 mio. kr.

Tegl til mur og tag

Tegl i store mængder.

Bøgebakken

I Værløse opføres, i hovedentreprise, 90 udsigtshuse, fordelt på 69 rækkehuse og 21 villaer med panoramaudsigt.

Husene bygges i mursten med tagpaptag, i et eller to planer, med have og flere terrasser. Nogle med kælder og nogle med pejs. Standarden er høj, med velfacvinduer, egetræsparketgulve med gulvvarme og HTH-køkkener.

Byggeriet udføres i tre etaper fra september 2006 til foråret 2008. Bygherre: Sjælsø Entreprise A/S, entreprisesum på 168 mio.kr.

Tegl – i skarpe profiler.

Garnisionen i Holbæk

Det er ikke for husarerne. Og dog, måske? Det er 34 boliger i totalentreprise, fordelt i tre bygninger med to etager og en "tårn" bygning i tre etager, udført med betonelementer og skalmurede facader og tag med gitterspær og betontagsten. 2005. Entreprisesum 24 mio. kr. Bygherre Markol A/S.

Stilfærdigt, gulligt, gråligt.

Ferieboliger i Rågeleje

I Rågeleje er opført 31 ferieboliger som helårsbeboelse, udført i træ, som henholdsvis 9 fritliggende vinkelhuse på 112 m² og 11 dobbelthuse i halvandet plan på hver 106 m².

Der er en masse lodretstillede brædder i bebyggelsen, lige noget for et tømrerfirma.

Hovedentreprise på 24,5 mio. kr. 2004-05. Bygherre: Thorkild Kristensen Ferieboliger.

Kulør på tingene i ferietiden.

Og noget helt andet:

For Gentofte kommune er den eksisterende ungdomsskole udbygget med ca. 650 m² i fire planer incl. Kælder. Tilbygningen skal fremtidssikre lokaliteterne for de kommende 10. klasses elever.

Opgaven er udført i hovedentreprise i 2005. Entreprisesummen var på 10 mio. kr.

Der er mange – Jönsson renoverede – vinduer i sådan et palæ.

Amalienborg.

Det er ikke kun Livgarden der passer på Amalienborg. Jönsson a/s er også med – og selv om firmaet er vant til at færdes på store slotte – så er det nu noget helt særligt.

Og der passes godt på dem.

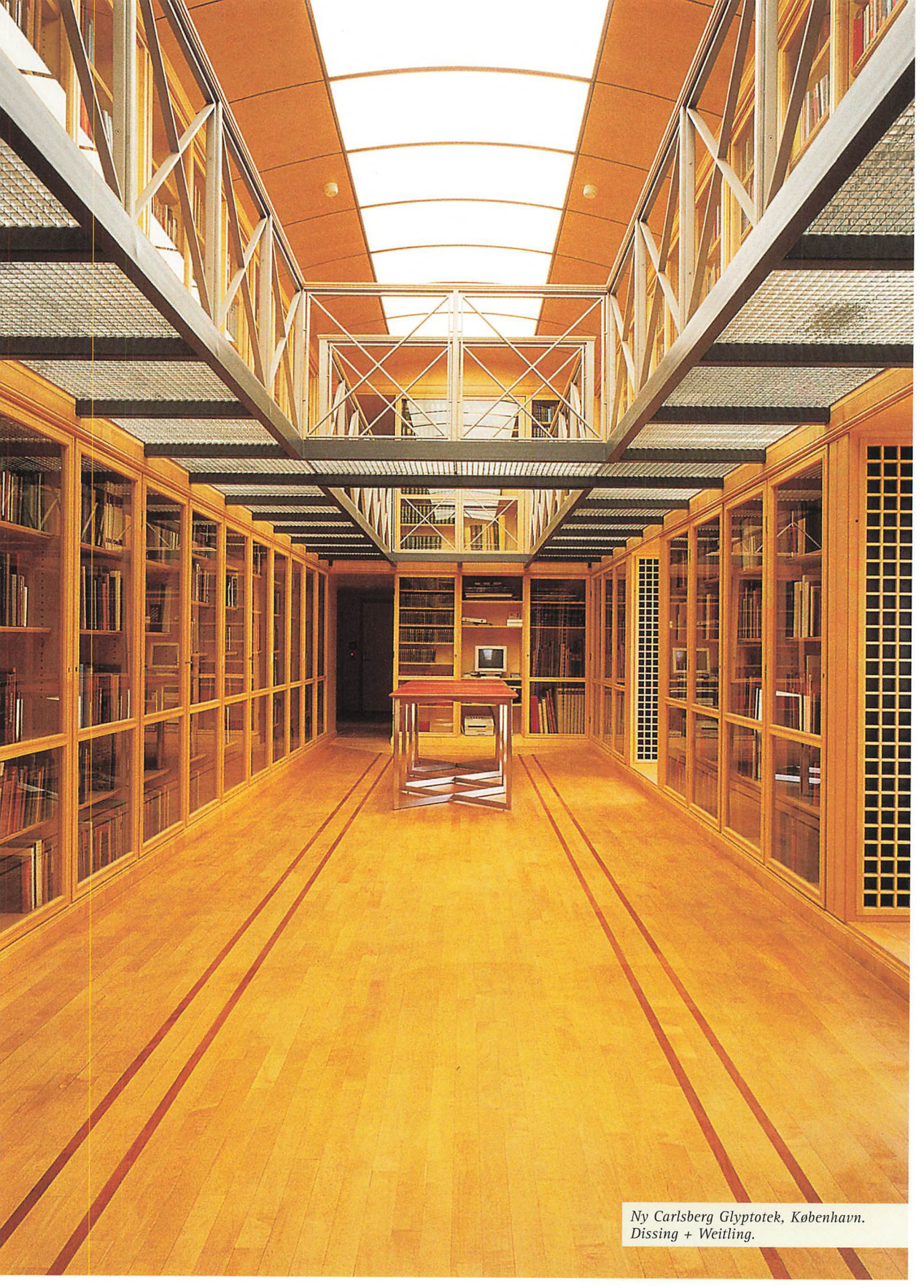

Ny Carlsberg Glyptotek, København.
Dissing + Weitling.

Organisationen

Når man ser på organiseringen af bygningsafdelingen med dens opdeling i tre særlige ekspertisedele, så er der ikke i det noget, der adskiller sig væsentligt fra hvordan man før har gjort.
Hvad er det så der har forandret firmaet så afgørende?

Det er ansvarsfordelingen og medarbejderengagementet!
De har flyttet om på midlerne – og de har sørget for, at det ikke kun er i toppen af virksomheden man interesserer sig for afkastet.
De har sørget for, at alle nøglepersoner har en personlig økonomisk interesse i at det går godt. Hvordan er det gjort? Jo:

Man begyndte med at tænke sig grundigt om:
Hvad er det man er – og kan? Hvad er det man gerne vil være – og kunne? Hvordan bærer man sig ad med at komme til det?
Man havde en daglig ledelse, brødrene Steen og Lars O. Jönsson, med hver sin betydelige, faglige kompetence og med en fælles medfødt interesse for virksomhedens udvikling.
Man havde en indsigtsfuld bestyrelse.
Man havde brug for en professionel, forretningsmæssig direktion!

Per Engsø Larsen tiltrådte som administrerende direktør i 2004 – men allerede før han begyndte havde han udarbejdet en strategi for firmaets fremtid.
Den tog udgangspunkt i den enkle opfattelse, at hvis man er god til noget, vil man være god til endnu mere, hvis man supplerer sig med nogen, der er god til noget andet.
Men den, eller de, man supplerer sig med må have samme interesse i firmaets udvikling: Aktierne må fordeles på flere hænder – der er aktive i det daglige arbejde!
Per Engsø Larsen blev ikke kun direktør – han blev medejer. Det var han ikke den eneste der blev, men han blev mest. Han blev hovedaktionær.
Ledende medarbejderes ejer-engagement inspirerer til stigende effektivitet og bedre resultater.
Engsø så det som afgørende for succes at tiltrække, udvikle og fastholde de bedste ledelsesmæssige ressourcer.
Og han fik ret. Udviklingen har været markant.
Strategien gik ud på – i et længere stræk – at udvikle firmaet med bredere ekspertise og med større aktionsradius i en form, hvor medejende ledere vil kunne udbygge deres forskellige aktiviteter med opbygning af rutiner, finansieret ved vækst og med mulighed for gensidig støtte. Planen fungerer.
Jylland er inddraget som aktivitetsområde ved erhvervelsen af Jørgen Petersen & Co. A/S i Vejle – og den unikke afdeling for inventar er blevet til en selvstændig virksomhed i den organisation, der nu hedder Engsø Gruppen a/s.

Jönsson Invent a/s

Det som A.O. Jönsson begyndte med i 1898, nemlig at lave noget fint snedkerarbejde, har gennem hele firmaets historie været den grundssubstans der – uanset alle andre eskalerende aktiviteter – har betinget virksomhedens ry som repræsentant for den ypperste kvalitet.
Sådan er det stadig, men nu er det fine snedkerarbejde et selvstændigt aktieselskab i Engsø Gruppen a/s.

Der er tale om en intim sammenhæng – men også om en så markant deling, at Jönsson Invent a/s ved sin etablering måtte købe sine egne maskiner ud af virksomheden.

Det var – midt i den daglige travlhed med igangværende opgaver – som at begynde forfra.
Det var ikke et problem, det var bare besværligt, men også udfordrende.
Og udfordringer må man enten løbe fra – eller modstå. Steen Jönsson modstod.

Jönsson Invent a/s er nu en travl og givtig virksomhed med formidable opgaver, der løses med entusiasme, avancerede hjælpemidler og usvigelig fagkundskab.

Der er stor variation i opgavernes art og omfang – de kan spænde fra totalt inventar for mange millioner kroner til en elegant hylde i en specialbutik – over

Uanset hvor store rum man skaber, består de af detailler.

Nogle detailler er så afgørende for opfattelsen af rummene, at det bliver dem, man hæfter sig ved – som dette elegante bueslag.

Booz. Allan Hamilton. Anne Krogh.

Operahusets barer, kantiner, vinduesplader og garderober, Skuespilhusets auditoriedøre eller den norske operas toiletindretning, istandsættelse og ny-indretninger i Nationalbanken, skranker til kapitalfonde, et ærværdigt udseende bestyrelsesbord til Danske Bank – som viser sig at skjule indbyggede EDB-skærme og lamper, Mormontemplets forkrøppende panelprofiler og et helt skibs afrundede inventar af porefyldt, seksten gange lakeret teaktræ – og meget, meget mere.

Og tingene er ikke bare udført af de dejligste træsorter en snedker kan ønske sig, men af de mest forskelligartede materialer : Natursten, glas, metaller og plastprodukter, sammensat med omhu og omtanke til en rigdom af udtryksfuld anvendelighed.
Essensen af firmaets produktion er ikke bare håndværk – men kunsthåndværk.

Og så er der ikke bare tale om at opfylde arkitekters krav og ønsker – som i E.O. og Bent O. Jönssons dage, hvor arkitekterne tegnede detaillerede anvisninger ned til den mindste dyvel eller skrue – men, i vor computer-grafiske tid, i mange tilfælde, selv at udtænke den praktiserbare udførelse af den arkitektoniske vision.

De keder sig ikke i Jönsson Invent a/s!
Steen Jönsson nyder at beskæftige sig med det egentlige nu, hvor Frank Duelund er virksomhedens direktør.

Et bord, en langstrakt ellipse, der kan svinges rundt med – og nogle høje stole med lav ryg.
Et helt særligt udtryk.

EQT., Anne Krogh og Co.

Inventararbejder

Det er arkitekterne Hvidt og Mølgaard, der har skabt det imponerende, luftige rum i hovedkvarteret hos Nesa. Borde, skærme og skranke har Jönsson Invent forsynet med fine overflader, som lever op til rummets elegance.

Nesa. Det er ikke allevegne der er højt til loftet – men elegant er der. Hvidt & Mølgaard.

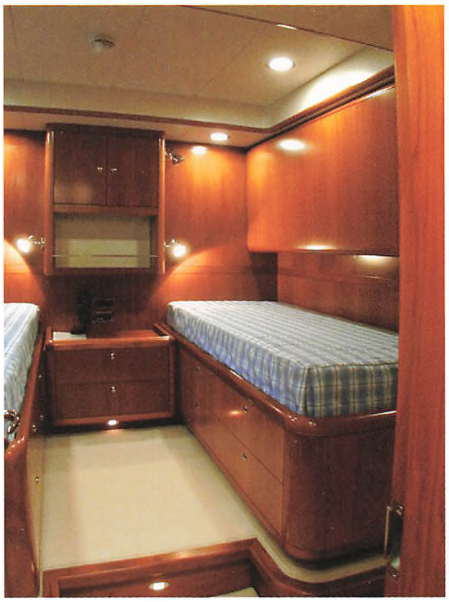

Der er ingen steder, hvor værdien af finslebent inventar er så åbenbar som ombord på et skib.
Der er kælet for alle detailler her.
Alle hjørner er venligt afrundede – beregnet til afbødning af stød ved karambolage ved pludselige rulninger – og der er skabe og skuffer til alle ting, så de kan blive på deres plads i høj søgang.
Det hele, møblerne, skabene, skufferne og væggene er lavet af det fineste teaktræ, behandlet med porefylder og seksten gange lakering.

En usædvanlig opgave: Renovering af et flygel. Det havde haft en krank skæbne i et fugtigt sommerhus. På værkstedet her hos Jönsson Invent er det genopstået i sin oprindelige glans.

Mormontemplet på Frederiksberg har været en krævende opgave. Alting, døre, paneler og inventar, løst og fast, er udformet med komplicerede profiler og dekorationer i de fineste træsorter og med en rigdom af konstruktionsdetailler. Intet er tilfældigt. Alt er gennemtænkt, gennemtegnet og gennemført med den yderste akkuratesse. Arcito.

Design: Anne Krogh & Co.

Et meget fornemt rum – af historisk tilsnit – kræver passende møbler.

Men en bestyrelse for en stor virksomhed klarer sig ikke i vore dage med en linieret blok og en gul blyant. De skal have dataskærme.

Dataskærme er ikke passende selskab for prismelysekroner – så derfor har Jönsson Invent lavet et bord til Danske Bank, hvor skærmene dukker op af en elegant bordplade, når der er brug for dem – og forsvinder igen, når rummets fornemhed er påkrævet.

Keine Hexerei, nur Behändigkeit.

Skranker er mange ting. Bag nogle kan der være paver, bag andre førstehjælp. De kan se højst forskellige ud.
Her er en revisorskranke hos Deloitte – tegnet af arkitekterne 3xNielsen – med lekture til ventende – og een til hos samme foretagende, som en finsleben mur i rummet.

En usædvanlig form for skranke – eller et meget langt bord.
Deloitte. 3xNielsen.

Operaen! Der er format over den lange, svagt buede røde streg under de berømte lamper. Skranken ser ud, som om den også svæver – men den har jordforbindelse. Henning Larsen er arkitekten.

Skranker kan også være yndefulde som her, krum og sirlig, lys og munter – hos CVC, af Anna Krogh & Co.

Deloitte. Et stort rum med fine stribevirkninger, både i vægbeklædning og møblering. 3xNielsen.

Et cirkelslag om en afgrænset funktion – en lys plade og et mørkt skærf – med prikker af lys.

Det er Hvidt og Mølgaard igen, men her hos E2.

Højesteret. Et interiør, der ser passende alvorligt ud. Stramt og klart.
Erik Møller Arkitekter

Byggeriet har ofte vanskelige vilkår, selv hvor der er god plads – som på Hovedbanegårdens perron tage.

De faktiske forhold – og vejen til dem

Det hæderkronede og efterhånden ældgamle firma E.O. Jönsson A/S har skiftet navn og status og ejerskab og stil.

Det begyndte med en erkendelse i det gamle firmas bestyrelse: Hvis vi skal kunne komme videre, må vi have en professionel ledelse!
Så fik de det.
Det er nu ikke noget man lige skaffer sig fra den ene dag til den næste.
Der må tænkes lidt over det: Hvordan og Hvem?

Man fandt frem til Per Engsø Larsen.

Per Engsø Larsen
er ikke født som professionel leder af en stor byggevirksomhed.
Han er blevet det lidt efter lidt:

Han kommer fra Jylland, som er en landsdel, der gennem generationer, indenfor alle beskæftigelsesområder, har forsynet hovedstaden med stræbsomme mennesker, hvoraf kun de færreste lægger skjul på, at de betragter deres udgangspunkt som en særlig kvalitet.

Per Engsø Larsen

Det var nu ikke fordi han var jyde, at han kom til at stå i spidsen for Jönsson-virksomheden.
Han havde andre kvaliteter:

Per Engsø Larsen gik i tømrerlære, da han kom ud af skolen, og blev svend i 1981. Så skulle han være soldat, og det blev han i ingeniørtropperne, og han blev der så længe, at han blev officer – af reserven helt til 1997.
I 1988 blev han bygningsingeniør fra Horsens Teknikum – og så blev han projektleder i Århus på en hel række byggesager, lige fra jord- og kloakarbejde, tunnelbyggeri, beton- og murerentrepriser på fabrikker og andre store bygninger – og til tagrenoveringer.
I 1993 blev han i tre år Production Manager i Dar es Salaam på totalentreprisen på et 250-værelsers Sheraton-hotel.
Fra 1996 til 2000 var han afdelingschef i Ringkøbing og Viborg amter og beskæftigede sig med både store boligbyggerier og med seminarier, gymnasier og andre store institutioner – sågar et museum.
Sideløbende med denne fuldtidsbeskæftigelse gennemførte han en uddannelse til E-MBA på DTU i Lyngby!
Fra 2000 til 2002 var han divisionsdirektør i Ballerup – det var altsammen for Skanska Danmark A/S. Men nu var han flyttet til København!
2002-2004 var han direktør i Trelleborg Phønix A/S, og det var derfra han – med en rigdom af erfaringer – flyttede sig til direktørstolen i Jönsson-virksomheden.

Han gjorde en forskel med det samme: Året før han kom var omsætningen på 75 mill. kr. og indtjeningen beskeden.
Nu runder koncernen snart den trekvarte milliard – og indtjeningen er "fornuftig"!

Det lyder som et eventyr – men det er resultatet af omhyggelig tænkning:

At Per Engsø Larsen fik med Jönsson a/s at gøre kom sig af, at to ønsker derved kunne opfyldes: En bestyrelses ønske om at få en fornyende leder – og en mands ønske om at få mulighed for at virkeliggøre sine visioner om dynamisk virksomhedsledelse ved at stå i spidsen for en bredt favnende byggevirksomhed.
Et af de professionelle medlemmer af E.O. Jönsson-bestyrelsen, Svend Erik Kriby, kendte til Per Engsø Larsens vellykkede omlægninger med Franchise-ordninger i Phønix, og spurgte ham, om han kunne tænke sig at se på mulighederne for Jönsson-firmaets fremtid.
Det kunne han, og det gjorde han:

Han udstak, som før nævnt, en strategi – hvor etableringen af en entreprenørafdeling, projektstyring, betød en afgørende fornyelse af firmaets kapacitet, og hvor en ny og bredere ansvarsfordeling med en medfølgende større medleven fra medarbejderne skabte en helt ny firma-ånd.

Strategien blev lagt året før han selv indtrådte i det daglige arbejde – og den indebar, at de to brødre Steen og Lars O. Jönsson slap tøjlerne og solgte ud af deres aktier – og så iøvrigt forblev i firmaet og fortsat udfoldede deres faglige kapacitet!!

Det gjorde de, det gør de – og det er højst bemærkelsesværdigt, ja imponerende, at det har vist sig at være, ikke bare muligt, men lykkeligt.

Per Engsø Larsen tiltrådte som administrerende direktør i 2004, efter at han i 2003 havde købt halvdelen af aktierne – fulgt af det meste af resten i 2006 – i kompagniskab med Frank Duelund.

Frank Duelund
havde i 14 år været firmaets regnskabschef – han afløste den navnkundige Vagner Møgelvang, der fungerede da Bent O. Jönsson var bestyrelsesformand.
Hans forhold til firmaet var derfor et ganske andet. Han kendte til alle detailler, alle aktiviteter – og alle personer.
Han havde ikke bare overblik – men indsigt. Hans placering i virksomheden var essentiel. Hans betydning for firmaets økonomiske balance kan næppe overvurderes.
Han spillede en uhyre vigtig rolle – (Han spiller i det hele taget en del. Ikke hasard, men akustisk guitar – og bold som idrætsleder for ungdommen på sin hjemegn) – som en vellidt person i toppen af firmaet Jönsson a/s.

Før den tid havde Frank Duelund været ansat hos Højgaard & Schultz og hos Vølund, så han kom fra både beton og jern og metal til en verden af træ – som han derefter skaffede sig totalt overblik over.

Frank Duelund

Det var en væsentlig sikkerhed for både firma og kommende leder at netop Frank Duelund sad på kassen.
Hans omhu for detaillerne kom begge parter til gode.
Han gav Per Engsø Larsen et ærligt billede af firmaets økonomi – og gav firmaet vished for, at foreslåede ændringer var sunde og praktisable.
Der ligger en bevisførelse i, at firmaets ledende økonom selv ønsker at købe sig ind i en afgørende position.
Og det har vist sig at være godt set, at et ekspanderende firma behøver en ledelse, hvor den ene ser udad- og langt, og den anden ser indad og på kort afstand af det daglige livs enkeltheder.

I dag er Frank Duelund direktør for Jönsson Invent a/s og økonomichef i Engsø Gruppen a/s – og personaleansvarlig for virksomheden, og han "sparrer" fint med Per Engsø Larsen – som i øvrigt stadig holder øje med resultaterne af sit arbejde i Phønix, hvor han er medlem af bestyrelserne rundt i det ganske land. Man skal følge op på sine initiativer!

Det er også en holdning, der præger firmaet. Man skal gøre sit bedste. Kvalitet er bedre end godt – og nu tilføjer man: Kvalitet går ikke af mode!

Det gælder udadtil, men også indadtil: Firmaet er sig et socialt ansvar bevidst, så man sørger for uddannelse af lærlinge i stort tal og for videreuddannelse af unge, ikke bare fagligt, men også i samfundsforhold.

De nye Partnere

Besindige folk i firmaet betragter og omtaler hele den gruppe, der danner Jönsson Partners som "De unge mennesker".
Med god grund. Ingen af dem er i stand til at betragte pensionsalderen som andet end et vagt begreb, man måske vil få brug for kendskab til i en fjern fremtid.

De er arbejdende mennesker, der har videre interesse i firmaet end den månedlige lønudbetaling.
De har aktier. 40% tilsammen. 8 mand:
Jesper Egund, Robert Mayer, Steen Jepsen, Per Møller, Pelle Christensen, Ole Eriksen og Per J. Jensen. Den ottende er Lars O. Jönsson.

De er afdelingsledere, byggeledere, projektledere og regnskabschef med relevante faglige og teoretiske uddannelser.
Deres døgnrytme overholder ikke helt den gamle gyldne regel om 8 timers arbejde, 8 timers fritid og 8 timers søvn.
Det er arbejdstiden det kniber med at holde nede. Den ideelle arbejdsuge på 40 timer har det med at svulme op til både 60 og 80.

Ole Eriksen, Per J. Jensen, Lars Jönsson, Pelle Christensen og Steen Jepsen (Per Møller var på byggeplads).

Det er arbejdsmængden, der gør det muligt, men det er den personlige interesse, der gør det tåleligt. Det er aktierne!

Når man er med i noget med sin egen økonomi, gør man mere ved det.
Og når man er ung og får chancen for at være med – så er aktier ikke lige noget, man bare anskaffer. Man må nok låne pengene først.
Og lån skal betales tilbage. Tre af de otte, Jepsen, Christensen og Møller har dannet deres eget Holding-selskab for at komme op på 10% af Jönsson Partners.

Aktierne i firmaet giver heldigvis overskud, og partnerne trækker kun 50% ud og lægger resten tilbage i aktiekapitalen, så de – når de er blevet lidt ældre – har konsolideret sig.

Det daglige arbejde – planlægning og styring af de 80 tømrer-snedkere, der er beskæftigede med opgaver ude i byen og de 25 på værkstedet – er fordelt mellem Partnerne, sådan at Jesper Egund står for egenproduktionen med hovedentrepriser af tungt tømrerarbejde. Robert Mayer styrer projektafdelingen med total-og hovedentrepriser og har Per Møller med. Per J. Jensen er senior-projektchef i projektafdelingen. Byggelederne Pelle Christensen og Ole Eriksen er beskæftigede med både tømrer- og underentrepriser – i håndværksafdelingen.
Steen Jepsen er regnskabschef – og så indtager han en særstilling: Han har haft Frank Duelund som fodboldtræner engang for længe siden!

Jesper Egund og Robert Mayer

Fælles for partnerne er en interesse i at drive en overskuelig

virksomhed, hvor byggelederne har prokura til at tage beslutninger, så kunderne ikke behøver at træffe alle i firmaet for at få en opgave løst.
For partnerne er hovedinteressen at få tingene gjort. De er vigtigere end tallene. For Engsø Gruppens udvikling er forholdet omvendt. Men det er bestyrelsens sag at holde balancen.

Brødrene

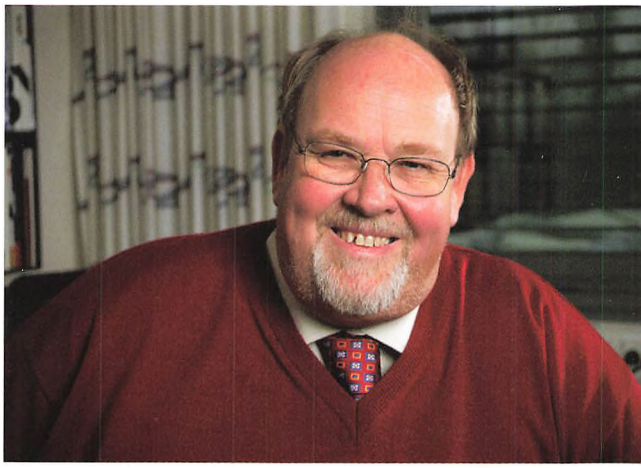

Lars O. Jönsson

Det var fint set af Bent O. Jönsson, at den moderne virksomhed, som det var lykkedes ham at udvikle sin fars og sin farfars snedkerier til at blive, ville være stor nok - og med tilstrækkeligt varierede opgaver - til at begge hans sønner kunne få hænderne fulde af at være heltidsbeskæftigede med den.
Det blev de - i overvældende grad.

Egentlig er det forbavsende, at han kunne lokke dem til det. Det er ikke let at påtage sig ansvaret for at fortsætte en stor virksomhed, der har udviklet sig gennem tre generationer.
Sæt nu det var gået galt. Det ville ikke kun være ærgerligt. De ville selv have syntes det var pinligt.
Hvis man opretter sin egen virksomhed, så kan det være at det går godt, selv om al begyndelse er svær.
Det kan også være at det går skidt. Det er trist. Men det får være.
Men at overtage en virksomhed, som fjerde generation, og se den gå ned - efter at både far, farfar og oldefar har vist, at de kunne få den til at gå op! Frygteligt. Der skal mod til.
Det havde de - og de deltes om den.

Delingen fungerede fint: Lars O. Jönsson stod for alt det arbejde, der kaldte udenfor firmaets port, og Steen Jönsson for alt det, der skulle fremstilles indenfor porten, for at komme ud som kompletterende produkter.
Delingen kunne blive et problem, hvis den ene havde travlt, og den anden ikke. Men det problem opstod ikke. De havde begge travlt. For travlt.

De sled i det - og det sled på dem. Det så Bent O.Jönsson og den øvrige bestyrelse også - og begyndte de spekulationer, der har den nuværende ordning til resultat.

Det mest imponerende ved den er ikke det faktum, at den viser støt stigende resultater – men at den omfatter begge de to tidligere chefer:

Det er helt usædvanligt. Ved så gennemgribende omkalfatringer af store virksomheder plejer cheferne at trække sig ud, hygge sig med deres aktier og betragte deres efterfølgeres bestræbelser med nogen mistro, præget af en vis overbærenhed, blandet med ærgrelse, hvis det ikke går for godt – og med forundret fornøjelse – også blandet med ærgrelse – hvis det går fremad.

Brødrene Jönsson har gjort det stik modsatte: De har solgt ud af aktierne og er fortsat i firmaet som betydningsfulde, ledende personligheder – garantien for sandfærdigheden i navnet Jönsson – på et trin, hvor deres faglige færdigheder kan komme til fuld udfoldelse, men uden formelt, og reelt, at stå i spidsen.

Det skal der format til – og sans for livets værdier, som er andre end tilværelsens hierakier.
Nu arbejder de med det, de er bedst til – og har mulighed for også at beskæftige sig med andre ting. De har, for eksempel, fået ro til at køre ganske langsomt i hurtige veteranbiler – fornøjelsen ved sådanne er de fælles om – eller sejle gennem fritiden, som de før havde så lidt af, på anden vis – uden frygt for morgendagens strabadser.

De er sluppet for at beskæftige sig fuldtids med det besværlige, nu kan de koncentrere sig – stadig fuldtids – om det svære.
Det er helt anderledes fornøjeligt.
Godt gået. At blive!

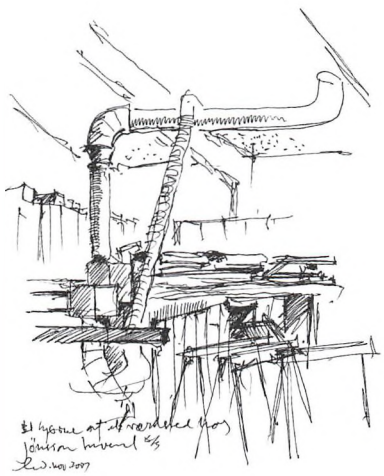

Steen Jönsson på værkstedet – ved et halvt bord, der i fuld længde, med tre plader lagt i på midten, kan blive 8,80 meter langt.

Tegningen på bordet forestiller en skranke med talerstol til Risø - gamle kunder holder ved! (se 100-års bog)

Engsø Gruppen a/s
Ejerforhold

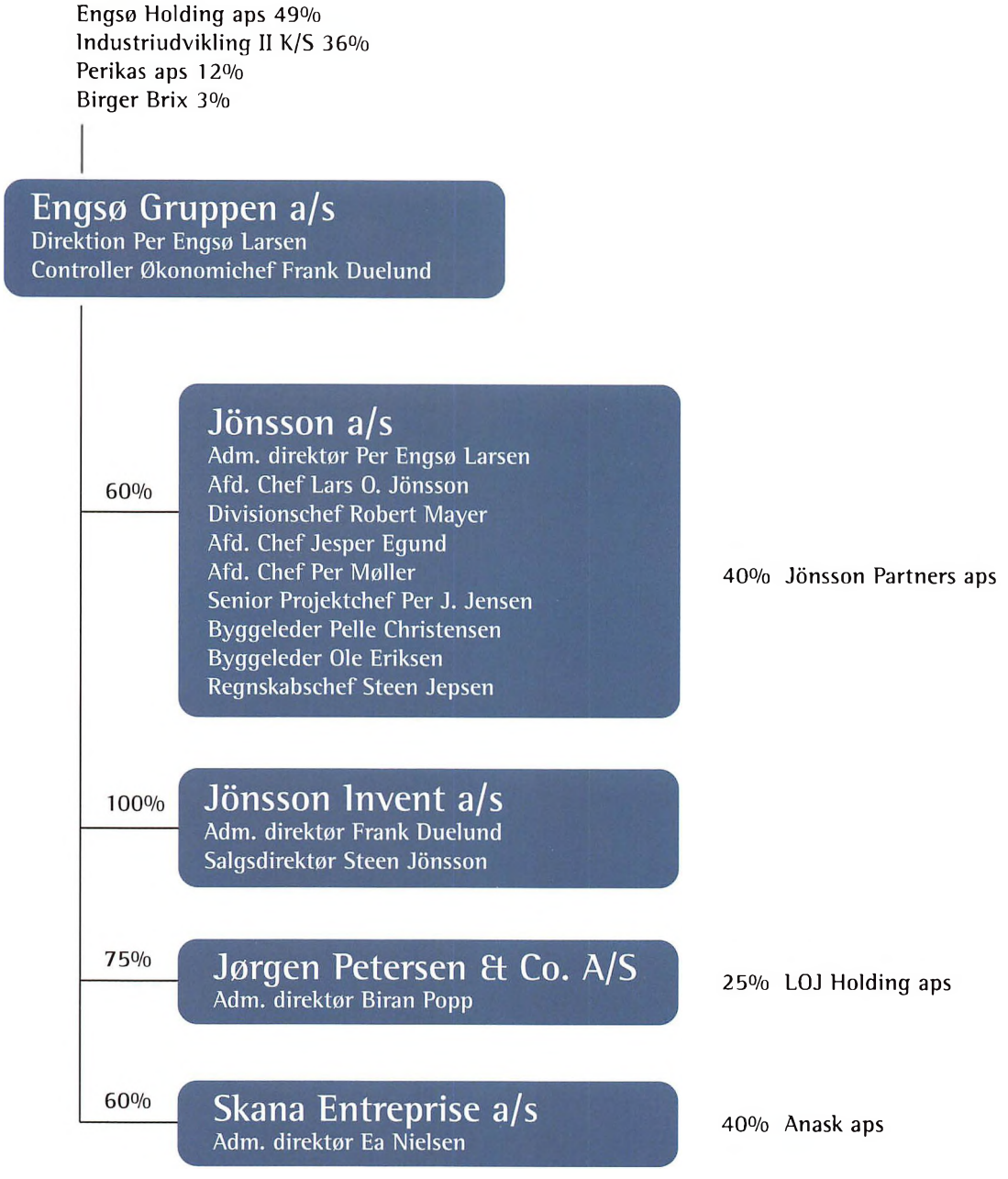

Engsø Gruppen a/s

Når et mål er nået, er et nyt i syne!
En ny strategi for fremtiden "Fra vision til realitet" bygger på tre ord, der er betydningsfulde: ORDENTLIG, ENGAGERET, TILGÆNGELIG.

Ordet Ordentlig kan ikke gradbøjes, siger man: Mere eller mindre ordentlig findes ikke – og uordentlig vil man ikke beskæftige sig med.

Engageret betyder, at enhver skal kunne stå inde for, hvad man foretager sig i firmaet.

Tilgængelig – alle overfor kunderne, lederne overfor medarbejderne.

Gruppen er dannet som en overbygning for søsterfirmaer indenfor branchen. Medejer er Industriudvikling II K/S.
Engsø Gruppens næste mål er at blive en landsdækkende gruppe indenfor kerne-aktiviteterne, entreprenør-, tømrer-, snedker-, og inventararbejde – med lokaliteter i Storkøbenhavn, Trekantområdet og Århus – og med arbejder udført i total- og hovedentrepriser, fagentrepriser og i partnering, suppleret med relaterede niche-arbejder som service og udvalgte specialer.

Engsø Gruppen a/s består nu af:
Jönsson a/s, Jönsson Invent a/s, Jørgen Petersen & Co A/S, Skana Enterprise a/s – og flere er på vej.
Filosofien bag ønsket om en stadig ekspansion er enkel: Vil man være med – må man være til stede! Vil man foretage sig noget i Jylland, så må man være der.
Det er forklaringen på, at Jørgen Petersen & Co A/S nu er med i Engsø Gruppen a/s.

Jørgen Petersen & Co A/S

Det jyske firma har en lang historie – endda længere end Jönssons.

Virksomheden blev grundlagt i 1876 af tømrermester Jørgen Petersen, som kom til at gennemføre store opgaver, kirker, skoler, banker og meget mere, til sin død i 1916, hvor hans enke videreførte firmaet til det i 1928 blev overtaget af N.C. Jørgensen.
Frem til 1993 fortsatte tre generationer Jørgensen udviklingen og væksten – hvorefter Kristian Sloth overtog aktiemajoriteten, indtil firmaet indgik i Engsø Gruppen a/s.
Jørgen Petersen & Co A/S har løst mange store opgaver gennem årene – for eksempel den berømte renovering af Koldinghus, men også byggeriet af store institutioner og mange privatboliger.

Firmaet udfører tømrer- og snedkerarbejde af høj kvalitet og er derfor det perfekte "match" for Jönsson a/s – og så ligger det tilmed i Vejle, i hjertet af Trekantområdet, der er et af de mest dynamiske erhvervsområder i Østjylland.

Skana Entreprise a/s

Den nyeste udvidelse af Engsø Gruppen a/s er af betragteligt format.
Det er Skanska's sjællandske renoveringsregion – en virksomhed med 87 medarbejdere, omfattende maskinel og igangværende projekter – der nu, med overtagelse af 40% af aktiekapitalen, som selvstændigt datterselskab under navnet "Skana Entreprise a/s", indgår i gruppen.

Med overtagelsen har man sigtet på at ruste sig stærkt til at møde markedets krav på en række af sine kerneområder, sikret en forbedret udnyttelse af gruppens administrative funktioner og styrket mulighederne for en effektiv udnyttelse af ressourcerne gennem samarbejde på tværs af gruppens selskaber.

Den hidtidige regionschef i renoveringsselskabet, Ea Nielsen, som er direktør for det nye selskab, glæder sig over at indgå i Engsø Gruppen a/s, hvor man får optimale muligheder for at videreføre og udvikle sine mangeårige erfaringer indenfor renovering og byfornyelse med hensyn til både murer-, tømrer- og betonopgaver og udnyttelse af specialkompetencerne diamantboring og -skæring.

Engsø Gruppen a/s omgås også med tanker om en udvidelse af firmaets nicheproduktioner, ved at indgå agenturaftaler om avancerede bygningskomponenter.
Der er andre interessante områder, arbejdsmæssigt og geografisk: Sverige var måske en mulighed – når man nu hedder Jönsson?

Engsø Gruppen a/s har også nogle "bløde" mål:

Man vil gerne være synlig og kendt af de professionelle aktører på markedet – og udvikles til selv at være en betydende aktør og en interessant og anerkendt samarbejdspartner – et sted, hvor medarbejderne har fokus på stadig forbedring, optimering og egen uddannelse – så alle kan være sælgere og tage ejerskab, tjene penge og have det sjovt!
Som Per Engsø Larsen har sagt: Vi vil gerne stikke lidt ud fra mængden!

Den nyeste strategiplan slutter med at opregne hvad der skal kendetegne de arbejder, der udføres i Engsø Gruppens selskaber – og her er nøgleordene kvalitet og ansvarlighed.

Det er der ikke noget nyt i. Sådan har det altid været.
Og det skal det blive ved med!

Fremtiden kommer lidt efter lidt – men fortiden følger her:

Jönsson på Ekedalen
med garnitüre.
L.W. nov. 2007

Kvalitet er bedre end godt
– og holder i 100 år

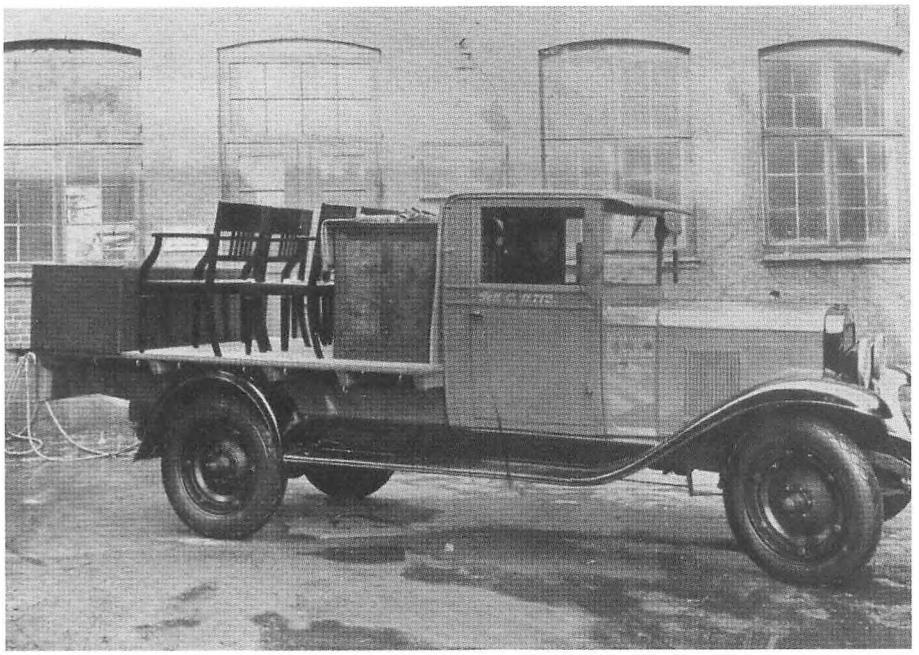

E.O. Jönsson A/S 1898-1998

Henry Voss

Forord

Da firmaets 100 års jubilæum nærmede sig, fik jeg til opgave at lave en bog. Først forekom det mig at være en umulig opgave, men med dygtig assistance fra journalist Nicolai Lassen og arkitekt Henry Voss er det alligevel lykkedes at få nedskrevet historien.

Hvorvidt bogen mere er blevet familiekrønike end firmahistorie, må læseren selv afgøre, men for mig hænger familien og firmaet uløseligt sammen, ligesom mange af de dygtige medarbejdere igennem tiderne næsten også er blevet en del af familien.

Nu hvor jeg har trukket mig tilbage fra virksomheden, har det været spændende at sammenfatte, hvordan virksomheden har udviklet sig igennem tiderne. Det har gjort det lettere at forstå, hvorfor mine forfædre handlede, som de gjorde. De har klaret sig godt, selvom vilkårene har været svære.

På mange måder afspejler virksomheden E.O. Jönsson a/s de år og den samfundsudvikling, den har eksisteret i. Den er kommet igennem op- og nedture og har selv i vanskelige tider holdt fast ved at udføre ordentligt håndværk og at drive en regulær forretning. Der stilles mange krav til en virksomheds ledelse, og man må løbende dygtiggøre sig og omstille sig til tidernes krav og ønsker om fornyelse.

Den virksomhed, jeg har afleveret til mine sønner, har været en spændende arbejdsplads for mig i 46 år. I de sidste 8 år har jeg hovedsagelig arbejdet som bestyrelsesformand.

Under mine sønner er E.O. Jönsson A/S blevet en mere vidtfavnende virksomhed end nogensinde før – den kan tilbyde kunderne totalløsninger på både inventar- og byggesiden. Jeg vil ønske for dem, at firmaet vil fortsætte denne fremgang og også i de kommende år være en god og spændende arbejdsplads for alle medarbejderne.

Tillykke med dagen.
B.O.J.

Indledning E.O. Jönsson a/s – 1898-1998

Firmaet E.O. Jönsson A/S fylder hundrede år!
Det er i virkeligheden ikke rigtigt. Aktieselskabet er langt yngre, men den snedkervirksomhed som svenskeren Adolf Oscar Jönsson den 8. marts 1898 løste borgerbrev for i København – og som siden har fungeret og forsynet verden med møbler og inventar, bygninger og fornemme restaureringsarbejder under ledelse af ham selv og hans søn og dennes søn og denne søns sønner – har været hundrede år undervejs og har udviklet sig til et firma, et moderne firma med stolte traditioner og en bevæget historie.

Historie er summen af overståede begivenheder, hvis årsager ofte fortaber sig i den dunkle fortid, men hvis resultater alligevel er grundlaget for den foretagsomhed man udfolder nu og i fremtiden.
Et firmas historie – udviklingen af forholdene på en arbejdsplads – er et udsnit af et samfunds bevægelser, dets stræben mod mål, der hele tiden flytter sig!
Her kommer historien:

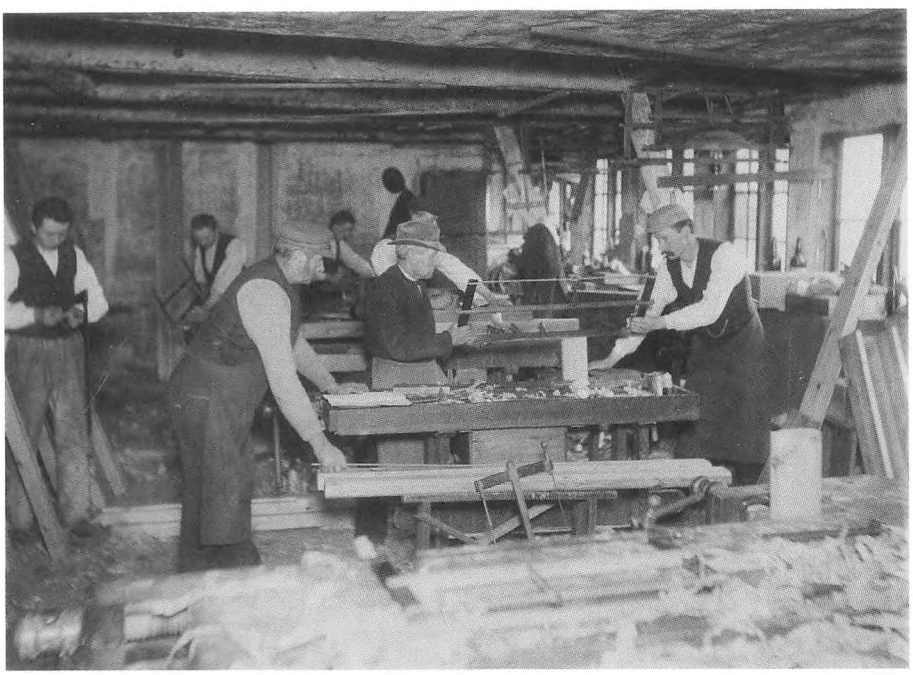

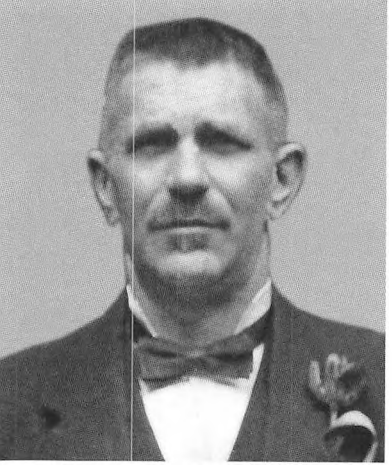

Adolf Oscar Jönsson

Adolf Oscar Jönsson var født i Halmstad den 1. november 1872 i en håndværkerfamilie og han kom i lære som møbelsnedker.
Der var økonomisk krise i Sverige i slutningen af attenhundrede-tallet. Håbløsheden var udbredt. Det var ikke kun de fattige bønder fra de stenede jorde der udvandrede. Der var næsten ikke andet at gøre hvis man ville udnytte sin kunnen, så da A.O. Jönsson var udlært tog han til det nærmeste udland og fik arbejde som snedkersvend i København.
Som alle immigranter til alle tider havde han behov for at mødes med sine landsmænd og i klubben under den svenske kirke var han så heldig at træffe Caroline Larsson som var fulgt med sine forældre fra Sverige til Østerbro, hvor faderen var skomagermester i Heinrichsensgade.
Det navn findes ikke længere på bykortet, for gaden blev senere omdøbt til Ringstedgade.
A.O. Jönsson havde ambitioner. Han ville have sit eget værksted, men var klar over at hans faglige kunnen langtfra var tilstrækkelig. Selv om klunketidens København sprudlede af liv og velstand, så kom de afgørende strømninger dog sydfra – så der måtte man hen, hvis man virkelig skulle lære noget.
I 1892 forlovede Caroline og Adolf Oscar sig – og så tog han på valsen!
Fem år var han borte. Fem lange år må det have været for Caroline, som i al den tid kun var forlovet pr. brev. I brevene fortalte han om sine mange oplevelser og om sine tanker om deres fælles fremtid, når han var færdig med at drage rundt mellem de førende snedkerværksteder i Schweiz, Østrig, Tyskland og Frankrig.
For ham var det lærerige år, han nøjedes ikke med at stille sin arbejdskraft til disposition. Han lærte finesserne ved møbelsnedkeriet og både at tegne og udvikle nye møbeltyper.
Ved årsskiftet 1897-98 kom A.O. Jönsson hjem og giftede sig med Caroline. Og så lejede han sig ind i kælderen i nr. 7 i samme gade hvor svigerforældrene boede i nr. 2. Han løste borgerbrev – datidens opholds – og arbejdstilladelse og forudsætningen for at kunne virke som erhvervsdrivende den 8. marts 1898.
Og begyndte! Han må have været en modig mand, for han havde nogle alvorlige handicaps: Han var indvandrer. Det var slemt. Han var svensker. Det var værre. Han var afholdsmand, det er direkte suspekt. Han havde ikke været mestersvend hos nogle af de andre københavnske snedkermestre og derfor ikke skaffet sig forbindelser hverken faglige eller selskabelige. Og han var kun 26 år.
Men han kunne bestille noget, han kunne betale selv – ikke noget med lån her – og han havde gode idéer. Han sendte små reklameskrifter ud i kvarteret og de første kunder dukkede op. De må have været tilfredse med resultaterne af de beskedne opgaver de stillede – reparationer og oppolering – for de blev flere og flere og opgaverne blev større, hele møblementer efterhånden. Af mahogni til dagligstuen, nøddetræ til herreværelset, eg til spisestuen og birk til soveværelset.

Ringstedgade 2.

Mestersvende, ungsvende, E.O.J. og Sofus.

Borgerskabet på Østerbro satte pris på kvalitet så A.O. Jönsson fik travlt – og fik folk på værkstedet og snart brug for mere plads. Allerede i 1904 flytter værkstedet fra kælderen over i baghuset i Ringstedgade.

Familien – for nu var der tale om en familie på mand, kone og to sønner – blev indlogeret på 1. sal til højre i forhuset, dør om dør med Carolines forældre, skomager Larsson til venstre. Det har nok været praktisk og besparende, og det kan der have været brug for, når den sædvanlige procedure ved leveringen af et møblement var den, at betalingen først faldt når det var installeret – måske et år eller to efter bestillingen.

Så transporten, den risikable transport, sørgede A.O. Jönsson selv for – på trækvogn, med et par lærlinge eller tre til at skubbe og bære. A.O. Jönsson blev i stigende grad anerkendt som en dygtig håndværker, hans værksted blev et af de bedste og udvikledes i takt med den stigende efterspørgsel.

Langsomt overtog A.O. Jönsson alle lejemålene i huset i Ringstedgade efterhånden som de blev tomme ved fraflytning. I 1912 oprettede han sit eget maskinværksted som et naturligt led i den stigende industrialisering af samfundet. Det var samme år B&W leverede Selandia, skibet med den første dieselmotor, til ØK – og også det år hvor Titanic forliste og rystede illusionen om teknikkens ufejlbarlighed.

Maskinværkstedet var en farlig arbejdsplads. Det var bygget op omkring en stor fælles jævnstrømsmotor, som gennem remtræk med lange fladbånd trak tre-fire forskellige maskiner. En effektiv afdækning af de farlige maskiner havde man endnu ikke udviklet, så en maskinsnedker med alle ti fingre i behold var et særsyn.

Nødråbet "DUK" var et signal, der fik alle til at smide sig på gulvet og nervøst afvente at et profiljern fra fræseren hvinede gennem rummet og med et brag borede sig ind i væggen.

Maskinsnedkerne var – af gode grunde – anderledes end de gamle folk på værkstedet. Mere kontante i deres sprog og mere vante til at kræve deres ret. De var alle godt organiserede i Socialdemokratiet og i deres fagforening og de havde en hidtil ukendt gennemslagskraft alene på grund af deres sammenhold.

Og der var anledning nok til uro. Arbejdstiden var både ti og tolv timer, også om lørdagen – og lønnen var ikke noget at råbe hurra for.

Der blev drukket en del brændevin, men der blev også knoklet. Værkstedet er efterhånden en stor arbejdsplads med en snes svende og lærlinge. Der er vækst i sam-

Ringstedgade 2 i gården ved 25 års jubilæum.

fundet i årene op mod den store krig, der er på vej. Når der endelig er lidt stilstand i møbelproduktionen, bliver der produceret de fineste mahognikasser til termometre og barometre, en sideproduktion, som bliver solgt som underleverandørarbejde til byens bedre urmagere.

I 1915 kommer A.O. Jönsson yngste søn Edvin Oscar som fjortenårig i lære hos sin far. Den ældste søn Gunnar er under uddannelse til tapetserer. Verdenskrigen præger samfundslivet og skaber mange nyrige - som får råd til at købe dyrere møbler - for eksempel hos A.O. Jönsson - som i 1917 bliver i stand til at overtage hele ejendommen og udelukkende til brug for virksomheden og en præsentabel bolig for ham og hans familie, Caroline og sønnerne Gunnar og Edvin.

I forhuset mod Ringstedgade indrettes en butik - med udstilling af blandt andet de forskellige stolerygstykker man kan tilbyde at udstyre et møblement med.

Kunden kan her bese eksempler på kvaliteten i både konstruktioner og overfladebehandling, detaillering i beslåning og udsmykning.

Den svenske snedker er efterhånden blevet en førende leverandør til det bedre københavnske borgerskab. Tiden er derfor inde til også at komme ind i det kollegiale fællesskab - og den 24. februar 1918 bliver A.O. Jönsson medlem af Københavns Snedkerlaug.

Efter krigen kom der krise. Et kraftigt økonomisk tilbageslag - begrebet inflation blev pludseligt kendt - og der opstod en stor arbejdsløshed.

Der var ikke længere så meget at tjene for A.O. Jönsson - så han begyndte at spare: Han bortforpagtede sit maskinværksted i 1920, og i kælderen flyttede en smed ind.

Tiderne blev sværere også fordi moden ændrede sig og industrialiseringen skabte færre, men store møbelfabrikker, som langsomt udkonkurrerede håndværksvirksomhederne.

A.O. Jönsson - og sønnen Edvin, som i stigende grad stod for den daglige ledelse - var truede på levebrødet. Og A.O. Jönssons kræfter var ikke, hvad de havde været. Der var slidt godt på dem.

Som sin sidste aktive handling indmeldte han sønnen Edvin Oscar i Københavns Snedkerlaug.

A.O. Jönsson døde den 26. februar 1924, kun 52 år gammel - og efter 26 år som snedkermester.

Edvin Oscar Jönsson

Det var ikke nogen gunstig situation A.O. Jönsson efterlod sin familie i. Caroline havde ejendommen og de stabile lejeindtægter fra beboerne, men ordrebogen var tom og værkstedet kørte i lave omdrejninger og sønnen Edvin var kun 23 år.
At sådan en grønskolling skulle overtage virksomheden forekom de tre gamle mestersvende at være en fornærmelse og som en konsekvens af den forlod de værkstedet sammen - medbringende både tegninger og de fleste kunder.
E.O. Jönsson stod tilbage med trækvognen, to svende og tre lærlinge, en forretning uden arbejde og et lager af møbler der var gået af mode og derfor usælgelige. Den eneste kapital han rådede over var sin arbejdsvilje og sin selvtillid - men det var også egenskaber af betragteligt format - og så een ting til: Han havde flair, sans for sin tids udvikling og dens behov.

I 1929 var ugelønnen for en mestersvend 72,96 kr.

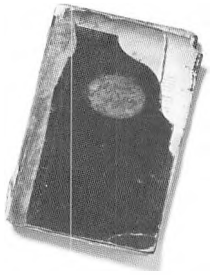

Protokol fra 1902 for de unges velfærd fra skoleslut til det 18. år, desuden bogførtes kommunens kontrol af værkstedets vedligeholdelse. Der skulle kalkes hver 24. måned og der måtte ikke være under 10 grader om vinteren. Siden er forsiden anvendt til skabelon, sparsommelighed var en dyd.

En ny begyndelse:

Han skilte sig af med møbellageret og startede et udsalg af lister, krydsfinér og møbelplader. Han skaffede sig underleverandørarbejde for de andre mestre på Østerbro, så de tilbageværende svende og lærlinge blev holdt i gang.
Der var en livlig byggeaktivitet i tiden og en af de bedste underleverandøropgaver var fremstillingen af døre og vinduer, så bygningssnedkeriet blev hurtigt et af firmaets vigtigste arbejdsområder.
Det unge menneske havde nok at se til. Han skulle både lede og fordele arbejdet på værkstedet, passe kontoret og sælge i butikken. Der ud over måtte han hele tiden ud at skaffe nye ordrer hjem, så der blev råd til at betale regningerne. Kontoret blev passet om aftenen, hvor der var ro, for det lå i et lille køkken i forbindelse med frokoststuen - som var et af de nymodens påfund, der nu skulle opfyldes.
Når svendene var ude i byen havde de ikke frokoststuer - men så arbejdede de på akkord og E.O. Jönsson tog hver dag rundt på byggepladserne og gjorde akkorden op og afregnede på stedet. Generelt var lønningerne dengang lave og materialerne dyre, så det var nødvendigt at mester selv stod for opmålingen, for derefter at udlevere byggematerialerne til svendene.
Finansieringen skete ved hjælp af tremåneders veksler til tømmerhandleren - for i løbet af den tid skulle det kunne lykkes at få træet bearbejdet, solgt og betalt af kunden. Når det indimellem ikke lykkedes trådte mor Caroline til og hjalp sønnen over forhindringen - hvad han naturligvis både var glad for og ked af.

Persson - en vigtig person:

Allerede i 1925 havde E.O. Jönsson det held at få ansat Ove Persson som sin første mestersvend. Det skulle vise sig at blive af afgørende værdi for firmaets trivsel.
Ove Persson var "tredje generations svensker" og uddannet som møbelsnedker og arbejdede en tid som pianosnedker hos piano- og flygelproducenten Andreas Christensen. Her fortsatte han som polerersvend indtil lavkonjunkturen gjorde

Ove Persson

ham arbejdsløs – så han nu som 31-årig, han var født 15.12.1893, kunne tiltræde som stabiliserende faktor for værkstedet hos den unge Jönsson. Når Persson var møbelsnedker, så var det udtryk for en faglig ambition i hans familie, en forfinelse af generationers arbejde med træ.
Hans far var bygningssnedker og var med til at lave de mange store og fine trapper på det nye Christiansborg.
Og farfaderen, svenskeren, var skibstømrer og arbejdede på Orlogsværftet – så stabilt, at det blev muligt for ham at købe egen ejendom på Christianshavn, hvor alle 3 generationer boede sammen.

BORGERBREV

MAGISTRATEN I KØBENHAVN

gør vitterligt:

Fremgang – og forandring:

Tiderne var blevet lidt bedre.
Landbruget trak økonomien i gang med en øget eksport. Industrien fulgte med, arbejdsløsheden faldt – og værkstedet fungerede med stigende opgaver.
E.O. Jönsson fik tid til at tænke på andet end arbejde og blev interesseret i en ung dame, Ida Kirkebæk, født 5. sept. 1903, som var datter at en tømrerformand, Kristen Kirkebæk, der var skrap til at lave trapper og som senere blev ekspert i at lave tagværker og som endte som førstemand i en Københavnsk tømrervirksomhed.
Edvin Oscar og Ida giftede sig den 18. marts 1927 og fik lejligheden ved siden af Caroline i Ringstedgade – og året efter, den 25. juli 1928, fik de sønnen Bent Oscar. Ida var en bestemt dame, som havde sine meningers mod – også overfor E.O. og efter hendes opfattelse var der kun plads til eet barn i lejligheden, så hvis familien skulle være større måtte hr. Jönsson arbejde firmaet op, så der blev råd til et hus.

Ringstedgade 2 – et lille samfund.

Desuden var der ingen tvivl om, hvem der havde kommandoen i ejendommen i Ringstedgade. Caroline ejede den, og hun herskede over alle i det lille samfund. I

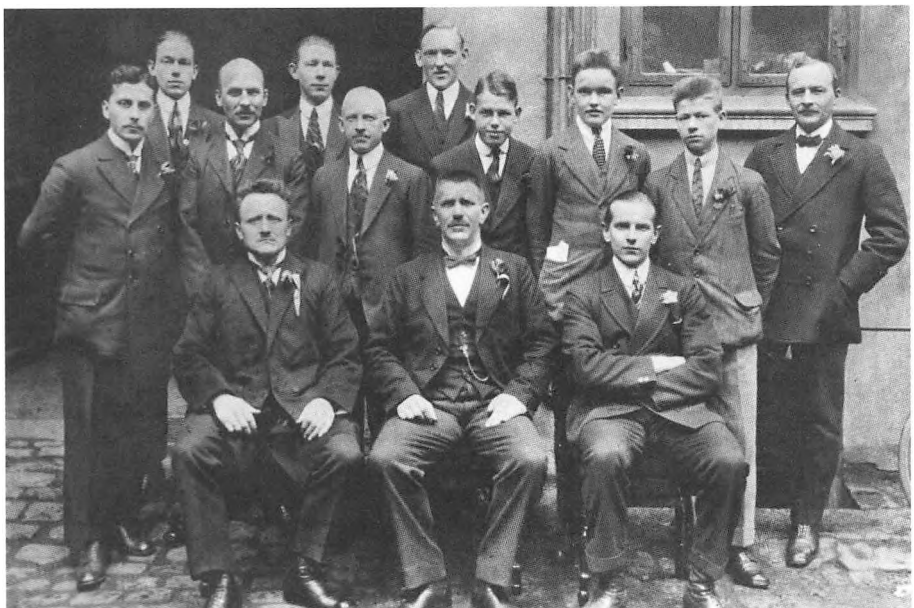

Mestrer, svende og lærlinge i det fine tøj ved 25 års jubilæet i 1923. Første række: Sofus, A.O.J. og E.O.J.

I huset på Christianshavn boede 3 generationer under samme tag, ejendommen er forlængst nedrevet.

kælderen lå smedien og i baghuset maskinværkstedet, der var lejet ud.
På toppen boede en kunstmaler, Axel Skelborg, der malede billeder fra Saltholm – og helst med dyr på. Han havde ikke let ved at sælge dem og måtte ofte betale sin husleje med dem. Under ham boede en sirlig ældre herre, der var skiltemaler og gik med knækflip. Han var flink til at se efter Bent, når det var nødvendigt. På første sal huserede Caroline til venstre og E.O. og Ida til højre. I stuen var der butik og kontor – samt den gamle skomagerforretning.
I kælderen var der spåner, som ikke måtte ligge og flyde på værkstedet på grund af brandfaren. Spånerne var en god handelsvare, som blev brugt til emballage, billigt brændsel og drysset på gulvet hos de lokale slagtere. Når der blev for mange af dem måtte lærlingene læsse dem på vogne og få dem væk.

Lærlingeliv:
Lærlinge var dengang et meget nødvendigt led i snedkerværkstedets liv. De skulle om morgenen fyre op i limovnen med maskinspåner. De blev hentet i kælderen og stoppet i to store jernspande med spalter til luft, så de kunne sættes direkte ind i limovnen og antændes der.
Så skulle limpotterne renses og ny lim påfyldes. Hver svend havde sin limpotte og var de ikke i orden, så vankede der. Efter fyraften skulle værkstedet fejes og jernspandene stilles klar til næste dag.
En anden fast opgave var at sætte de tørre limplader i blød og at filtrere shellak, blandet med sprit, gennem en gammel filthat, så det blev den reneste politur, som alle møbler og inventardele blev behandlet med.
Det var opgaver, som svendene var højt hævet over at beskæftige sig med – og det vedblev at være lærlingearbejde til langt op i 1950'erne. Det var også lærlingene der tog den tunge del af arbejdet når der kom nyt træ hjem. Træ var dyrt, så der skulle passes godt på det, når der ca. hver tredje uge kom et nyt læs hjem på hestevogn. Træet blev læsset af, bræt for bræt og løftet lodret op til tørrerummet på tredje sal, af lærlingene, der stod på 50 cm. brede afsatse uden på værkstedsbygningen. I det omfang træets anvendelse allerede var kendt blev det straks

Mesters skilt med en lille tilføjelse fra en vittig svend.

afkortet på en rundsav, der stod klar i gården og på lageret blev det straks pindet op, så det kunne tørre. Spildet skulle altid være så lille som muligt.

Søm og skruer:

Det gjaldt træet, og det gjaldt søm, skruer og beslag. Både svende og lærlinge fik udleveret de nødvendige skruer til hver enkelt opgave. Antallet var på forhånd nøje udregnet af Ove Persson og købt frem fra Frederik Lørup, som var områdets store isenkræmmer og leverandør til de mange snedkerier på hele Østerbro. Der var lagt op til ballade hvis nogen tabte en skrue – og bøjede søm blev rettet ud og genbrugt.

Et tidsbillede:

Udviklingen i erhvervslivet sidst i tyverne havde givet E.O. Jönsson mulighed for at arbejde med butiksindretning, rumaptering og inventar – et område som firmaet den dag i dag dyrker med stor ekspertise. En af de største kunder var fotokæden Stella Nova. Der blev indrettet mere end tredive Stella Nova butikker frem til 1930.
Familien Jönsson gjorde gengæld og gik som størstedelen af befolkningen hen og fik taget familiebilleder ved mærkedage og højtider i brun eller grå toning.

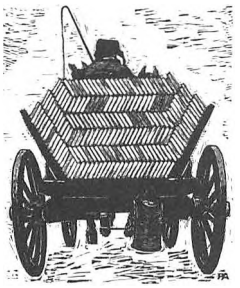

Sådan fik man træ, efter aflæsning blev det lagt til tørre på øverste loft. Situationen er indfanget af arkitekten og grafikeren Povl Abrahamsen i forbindelse med TOP, Træbranchens Oplysningsråds 10 års jubilæum. Kunstneren har venligst stillet billedet til rådighed – ganske hyggeligt ikke!

En veksel på fremtiden:

Vekselomsætningen var en vigtig del af erhvervslivet og ofte den eneste mulighed for at få betaling for udført arbejde. I efteråret 1929 havde E.O. Jönsson modtaget en veksel fra en barbermester på hele 624 kroner for delvis indretning af hans salon. Jönsson skulle bruge pengene nu til lønninger til Persson, svendene og lærlingene – så han gik, med den etårige Bent på armen, hen i Håndværkerbanken på Trianglen, som han altid brugte ligesom sin far.
Og så skete der det besynderlige – og E.O. Jönsson fandt aldrig ud af hvorfor – at banken pure nægtede at indløse eller belåne den ganske almindelige veksel.
Efteråret 1929 var dramatisk for bankfolk. Børsen i Wall Street var krakket.
Inflationen havde overtaget magten i Tyskland, hvor en skive brød kostede en million Reichsmark. Verdensøkonomien gik amok og Danmarks udenrigshandel faldt med en fjerdedel. Råvarepriserne faldt med både 50 og 60 procent og resultatet var arbejdsløshed og underskud på betalingsbalancen.
Der kan nok have ligget argumenter i denne forbindelse for Håndværkerbankens afvisning af vekslen – men E.O. Jönsson skulle have sine penge, så hans medarbejdere kunne få deres løn til tiden.

Svendenes egen skovtur uden mester.

Afvisningen sårede hans stolthed, for han fandt, at det var et spørgsmål om tillid, så han blev vred og forlangte straks at få sine kontoer gjort op og udbetalt i kontanter. Med sin rørlige formue i baglommen og med Bent på armen krydsede han derefter Trianglen og gik ind i den overfor liggende Kjøbenhavns Handelsbank.
Ved skranken stod den unge bankfuldmægtig Carl Sørensen, som uden diskussion tog vekslen, udbetalte penge til lønningerne og oprettede en konto til E.O. Jönsson. Det var begyndelsen til et samarbejde, som stadig har indvirkning på dagligdagen i virksomheden. Håndværkerbanken blev senere fusioneret med Landmandsbanken og er ligesom Kjøbenhavns Handelsbank nu en del af Den Danske Bank.
Samarbejdet kom ikke kun til at omfatte det finansielle, for fra 1932 var først Kjøbenhavns Handelsbank en meget vigtig kunde og siden, efter fusionen, Den Danske Bank. Antallet af opgaver, som er blevet udført gennem årene kan næppe gøres op, men der findes næsten ikke en filial i Storkøbbenhavn, hvor der ikke har været en svend fra E.O. Jönsson.

Udstillingsstykket der aldrig blev solgt og som til sidst endte hjemme i soveværelset.

De sidste møbler:

Firmaets udvikling havde længe vist, at det var bygningssnedkeriet, især det finere bygningssnedkeri, der var fremtiden.

lang tid havde det været indretninger og ombygninger af offentlige kontorer og sygekasser der var hovedbeskæftigelsen. Det var ren ordreproduktion med næsten omgående levering og præcis betaling, og for E.O. Jönsson gjaldt det om at skaffe hurtig og sikker omsætning, hvis han nogensinde skulle få råd til eget hus og flere børn.

Den sidste indsats på møbelfronten blev gjort på Snedkerlaugets Efterårsudstilling i 1932. E.O. Jönsson havde tegnet et meget smart og meget moderne soveværelsesmøblement i tidens firkantede funkis-stil. Arrangementet skabte stor opmærksomhed, men blev aldrig solgt. Det endte hjemme hos E.O. og Ida selv.

Byggeri i stor stil:

Behovet for en garage til en BSA-motorcykel med sidevogn blev anledningen til et årelangt venskab og dannelsen af et langtidsvirkende byggekonsortium. Behovet havde en ung mand, der hed Thor Bast. Garagen havde E.O. Jönsson.

Bygge-konsortiet opstod fordi Thor Bast og hans søster Karen havde nogle penge, som de gerne ville investere i noget holdbart – og der var brug for boliger.

E.O. Jönsson kunne stå for alt træarbejdet med sit værksted og i øvrigt styre byggeriet og Carl Sørensen kunne ordne regnskaberne. Tegningerne klarede en gammel ven, arkitekt Johannes Lauritsen.

Konsortiet blev ikke større – for E.O Jönsson fungerede som hovedentreprenør længe før begrebet blev opfundet: Han ansatte simpelthen de forskellige håndværkere og betalte dem løn. De begyndte med Estersvej 22 A-B-C i 1933.

32 lejligheder lige ved Hellerup Station og den kommende S-bane, hvor den første tur kørtes den 16. marts 1934.

Problemet med boligbyggeri bestod i at der var hårdt brug for det – og at ingen havde penge nok til at bo i det.

Dette gjaldt også Estersvej. Den årlige husleje på 1.250,00 kr. for en 3-værelses lejlighed inklusive centralvarme var voldsom i en tid med økonomisk lavkonjunktur.

E.O. og Ida stod selv for udlejningen, søndag efter søndag. Det hjalp, da de fandt på at give de første seks lejere mulighed for at bo husfrit de første seks måneder.

Kanslergadeforliget, Staunings genistreg i 1933,

den store socialreform der stadig danner grundlaget for sociallovgivningen, indeholdt også en mulighed for billige lån til nybyggeri, og det gav konsortiet grundlag for at fortsætte opførelsen af flere store ejendomme i de følgende år: Rådhusvej 8 i 1935, Brannersvej 13,15,17 i 1937, Ejgårdsvej 13A+15A i 1939 og indimellem blev der mulighed for at bygge hus til Caroline på Bregentveds Allé 11, 1931-32 og til E.O. og Ida på Baunegårdsvej 62 i 1934-35 – et dobbelthus, hvor den anden halvdel lejedes ud til filmmagnaten Ole Olsens søn.

Og på nabogrunden byggedes hus til Karen og Thor Bast's forældre, chokoladefabrikant Thorvald Bast og frue. De nye ejendomme blev bygget i en ordentlig kvalitet og med fint udstyr: Indbyggede skabe, fliser i både køkkener og badeværelser. Køkkenerne fik stålvask og badeværelserne var med kar.

På Rådhusvej som var på 5 etager, blev der elevatorer i opgangene og udenfor entredøren blev der placeret et skab til morgenbrød og mælk ved siden af nedstyrtningsskakten. Johannes Lauritsen var arkitekt på alle ejendommene.

Det var han også på det speciale, konsortiet gav sig til at dyrke: Biografteatre. Grøndalsteatret opført i 1935 og Merry teatret på Amager i 1940. E.O. Jönsson udførte også snedkerarbejde på Nørreport bio, Kino-palæet og Metropol-teatret.

Nu er de alle bygget om til supermarkeder. Undervejs i 1955 brændte Grøndalsteatret, hvad der dels medførte en ny lov med forbud mod tobaksrygning i biografer og dels en mulighed for at bygge en etage på i forbygningen, som sygekasserne lejede og en nyindretning af teatersalen med dekorationer af multikunstneren Mogens Lorentzen.

Hus, børn og bil:

Ida havde holdt sin del af aftalen om børn og boligforhold. Datteren Annie blev født samme dag som man holdt rejsegilde på Rådhusvej og i 1940 fulgte datteren Kirsten. Til familiens fornøjelse byggedes i 1936-37 et sommerhus i Tisvilde – i første række fra havet. Det blev bygget udelukkende af genbrugsmaterialer fra værkstedet. Der

Fra fyrrerne og biografernes storhedstid.

var også blevet råd til bil. Først, allerede i 1930, en fransk vogn, der var meget åben, for kalechen var i stykker – og senere en topersoners Ford Cabriolet med bagagesmæk. Det har set flot ud i Tisvilde med den store og efterhånden meget tunge mand ved rattet – med høj cigarføring.

Det elskede sommerhus, et rigtigt genbrugsprojekt.

Udvikling og kneben plads:

Firmaet udviklede sig kraftigt gennem 30'erne. E.O. Jönsson skaffede til stadighed nye opgaver hjem, og på værkstedet regerede Ove Persson.

Klokken 6.30 kom han cyklende – en velklædt herre i skræddersyet tøj, håndsyede lædersko og bowlerhat – fra sin bopæl i Trekronergade i Valby – for, med hård hånd, og frygtet af både svende og lærlinge, at røgte dagens dont. Han ønskede aldrig at blive partner i firmaet, selvom han engang fik tilbud om det.

Han var en økonomisk forsigtig mand med orden i pengesagerne, der blev styret af hustruen Olga i hjemmet med de tre døtre. Familien blev tilbudt et billigt rækkehus i 1936, men betakkede sig høfligt, da det forekom at være for stor en mundfuld.

Men værkstedet blev under Perssons ledelse et af de mest produktive i byen og Ringstedgade 2 blev efterhånden alt for lille. E.O. Jönssons personlige mani med at gemme alt, fra gamle døre til nedrivningsmaterialer, skabte store pladsproblemer – og naboerne var absolut ikke lykkelige for den larm, som et moderne snedkerværksted kan frembringe. Især var maskinhøvlen ugleset blandt gadens mange hjemmeværende fruer, så den måtte først startes klokken ni om morgenen.

Gården ligger der stadig og er lige smuk.

Mere plads:
På en tvangsauktion i 1935 købte E.O. Jönsson ejendommen Stolbjerggård i Vangede, en trelænget gård, der var ideel til at flytte hele værkstedet ud i.
Desværre viste der sig at være en boligklasul på den og kommunen så ingen grund til at ændre den til fordel for en så støjende virksomhed.
I stedet blev lejlighederne i de to længer udlejet og lageret fra Ringstedgade flyttet ud i den tredje, hvor det efterhånden voksede til en helt uoverskuelig størrelse.
Det omfattede både noget man måske kunne få brug for engang - og noget man til stadighed havde brug for: Materialer. Der var fyrretræ, møbelplader og krydsfinér. Celluloselak afløste politur og siden kom de syrehærdende lakker, der krævede god udluftning og var mere giftige end man vidste. Og så var der teaktræ, som E.O. Jönsson altid brugte til bedre vinduer og døre, og som han derfor altid havde et pænt lager af. Det skulle vise sig, at E.O. Jönssons trang til at samle til hobe var en stor fordel i de trange tider der lå lige for.

Krig:
Udviklingen i Europa med Hitler-Tyskland som glødende midtpunkt havde E.O. Jönsson længe forudset ville ende galt.
Gennem de seneste år havde han investeret al ledig kapital i materialer og fyldt alle ledige lokaler, selv kældre og lofter i de nyopførte udlejningsejendomme, så

Sort arbejde til samfundets gavn.'

mangel, misvækst og krise ikke skulle ramme hans virksomhed i katastrofal grad. De første restriktioner var allerede kommet i 1939, og den 9. april 1940 blev Danmark besat af den tyske såkaldte værnemagt.
Arbejdsdagen i virksomheden blev ikke markant ændret, for byggeaktiviteten fortsatte, om end under vanskeligere vilkår. E.O. Jönsson ville ikke arbejde for besættelsesmagten, og det gav ham mange problemer, for han havde jo rigeligt med materialer.
Han afviste høfligt, men bestemt, de mange opfordringer fra tysk side. Han kunne heldigvis gøre det ved at undskylde med travlhed, for trods de stigende restriktioner var der arbejde nok, der byggedes jo fortsat, og små særegne produktioner opstod af situationen, som for eksempel høkasser!.
Høkassen, var en simpel konstruktion af krydsfiner, foret med presset halm og anvendelsen af den kunne spare en masse kostbar energi.

Tørv til tiden:
Det største problem var opvarmningen af de mange nye ejendomme efter indførelsen af restriktioner på kul og koks. En effektiv løsning af problemet var købet af to tørvemoser, den første allerede i 1941, i Unnerup i Nordsjælland.
Med tørvemosen fulgte ælteværk og heste til at trække det hele.
Produktet, de sorte tørv, blev kaldt Unnerup-kul!.
De to moser dækkede behovet for brændsel og resten kunne så sælges til venner og bekendte. En svoger til Carl Sørensen blev ansat til at styre den daglige produktion og passe regnskaberne, og det hårde fysiske arbejde blev ledet af en formand, der hed Kloster - et begreb han næppe ellers havde kendskab til.
For at have et lager tæt på byen i tilfælde af ekstraordinære kriser blev der bygget et tørvelager på Stolbjerggård i Vangede. Det var 12x25 meter og opført af de genbrugsmaterialer, som E.O. Jönsson så flittigt havde samlet.
Til transporten købtes en fem tons lastvogn af ubestemmelig karakter. Hjul og dæk var allerede blevet en mangelvare, så lastbilen var bygget om til otte personvognshjul og forsynet med to bagaksler.
Dækkene blev anskaffet fra private, der havde måtte klodse personbilerne op.
E.O. Jönsson havde, som een af de få opnået en eftertragtet tilladelse til "samfundsnyttig kørsel". Lastbilen var drevet med gasgenerator som drivmiddel. Men da dæk og lastbil ikke altid passede sammen blev konsekvensen en kørsel med forhindringer i form af to-tre daglige punkteringer.

På vej med inventar.

Nødhjælps- aktiviteter. Både bil og chauffør stilles gratis til rådighed.

Et kaffebud, en tidligere kærkommen leverandør, der hed Hansen, og som restriktionerne havde gjort arbejdsløs, blev ansat som chauffør.
Han var lidt ked af, at der ikke fulgte uniform med, men det fik han efter besættelsen, da han blev taxachauffør og tørvemoserne groede til igen.

Ekspansion:
Virksomheden voksede. Værkstedet i Ringstedgade var groet ud over sine rammer og helt over i Willemoesgade. E.O. Jönsson var blevet en af de større københavnske snedkermestre med 25-30 svende og lærlinge og med solide overskud år efter år.
Opgaverne var stadig mangeartede. I småtingsafdelingen trivedes produktionen af forsatsvinduer og på byggeområdet arbejdedes der med både privathuse og ejendomskomplekser.

Teak, tak:
Teaktræ som jo var umuligt at skaffe, var det store ønske til villaernes vinduer og døre, og E.O. Jönsson, som før besættelsen havde indkøbt et kæmpelager af den eftertragtede træsort, var en af de få der kunne opfylde ønsket.
På lageret gik han rundt med en lille høvl, så han kunne udvælge de planker hvis farve og åretegning passede sammen til de enkelte opgaver.

Opstand og modstand:
Det største enkeltprojekt under krigen, var opførelsen af bebyggelsen Husum Vold i 1944. Tolv opgange i fire etager. Sønnen Bent fik her fornøjelsen af at arbejde som arbejdsdreng i sin sommerferie ved at slæbe materialer op til svendene.
Det var en tid, hvor alle beslag blev monteret på byggepladsen og under den store generalstrejke i august 1944 låste to af svendene sig inde og lod strejke være strejke, for de skulle altså være færdige og hjem for at holde sommerferie.
Alle svende arbejdede på akkorder, beskrevet i priskuranten og dennes forskellige tillæg, som kaldtes gemysen.
Gemysen gav ofte anledning til konflikter mellem svende og mester, og lærlingene fik skylden når akkorden blev ødelagt, fordi de havde glemt at sørge for materialer og beslag. Uregelmæssigheder i arbejdsgangen blev ellers ignoreret, for mange af svendene deltog i modstandsbevægelsen og kunne undertiden udeblive i flere dage, uden at nogen stillede spørgsmål. De blev heller ikke trukket i løn.

Man indretter sig:
E.O. Jönsson selv var ingen kriger. Han ønskede kun at beskytte sine nærmeste i familie og virksomhed, men modstod til stadighed tyskernes "tilbud" om arbejds-

opgaver. Privat var han ganske privilegeret, for virksomheden gav mulighed for at bytte sig til forbrugsgoder. Slagteren i Rosenvængets Allé byttede for spåner til butiksgulvet med flæskesteg.
Om sommeren boede familien i sommerhuset i Tisvilde.
Det var behageligt – og besværligt. Det lå 55 km fra København og besættelsesmagten havde forbudt almindelig kørsel længere end 30 km. fra byen. Flyttelæsset – med levende høns og ænder måtte derfor omlades på halvvejen.
Men E.O. Jönsson fik motion, for han cyklede derop i weekenden – med friske forsyninger fra byttehandlerne.
Alle forsøgte at få det bedst mulige ud af den alvorlige situation. Da der blev udgangsforbud blev fester forlænget til morgendagen.

Danmark frit:

Endelig blev det overstået. Johs. G. Sørensen gav nationen den dejligste meddelelse i nyere historisk tid i radioen fra London den 4. maj 1945 – og den urolige fred tog sin begyndelse.
Nu gjaldt det genopbygningen og alle de mange opgaver, der havde måtte ligge stille i de fem år. E.O. Jönsson fik igen travlt, og den lille lastvogn, som havde været klodset op under krigen, kom igen ud at køre – og med anhænger, så den kunne bruges til at hente træ. Dog først efter 3 mdr., hvor frihedskæmperne brugte den til afhentning af værnemagere m.m.
Produktionsapparatet var nedslidt og blev udskiftet, takket være den amerikanske Marshall-hjælp. E.O. Jönsson fik sin støtte indirekte, nemlig gennem sine industrikunder, der skulle bygge om og udvide produktionen.

Bent på vej:

E.O. Jönssons planer for firmaets fremtid indbefattede sønnen Bent Oscar.
Det forekom ham naturligt at Bents karriere måtte være en læreplads kort efter

Den unge Bent i en spændingssituation.

1948, firmaet fejrer 50 års jubilæum i værkstedet. Sofus (4. fra venstre) der var svend fra de helt gamle dage er mødt op til lejligheden. Nederst midt for E.O. Jönsson, Bent og Persson.

konfirmationen, derefter nogle år på valsen og så hjem i firmaet og gøres klar til at overtage, når det blev tid. Bent havde ikke noget at indvende – men det havde klasselærer Påskesen fra Maglegårdsskolen. Han insisterede på at Bent skulle tage realskolen først – og Bent sørgede selv for en forsinkelse ved et uheld med een af de røgbomber han fremstillede til at genere Hipo'er og besættelsesmagten med. Han fik alvorlige forbrændinger og tilbragte sommeren 1945 på Gentofte Amtssygehus.

Lærling:

Men i august 1945 begyndte Bent som lærling i firmaet, men det var kun fordi der ikke var plads endnu hos snedkermester A.J. Iversen i Store Kongensgade. For E.O. Jönsson var fast besluttet på, at Bent skulle være møbelsnedker, for man skal lære det sværeste. Det lette bygningssnedkeri kan man altid klare. Og Bent kom til Iversens værksted og fik godskrevet tiden hos faderen – og det viste sig at være et hårdt liv at komme igennem for en lille splejset mestersøn fra Gentofte.
Han blev kanøflet og fik det sure slid, men han voksede – og hans højre arm voksede sig endda tykkere og 2 cm. længere end den venstre – og alt imens fik han lov at bruge kræfterne på mange spændende og vanskelige opgaver.

Svendestykke og mesterprøve:

Svendestykket var et skrivebord tegnet af professor Ole Wanscher og udført af cubamahogni med ahorn i skufferne. Bent fik sølvmedalje, det højest opnåelige og en triumf over faderen, der i sin tid kun havde fået ros. Iversen havde foreslået Jönsson at købe bordet, men E.O. mente ikke det ville blive noget særligt, men efter medaljen skiftede han hurtigt mening, men så var Iversen blevet stædig og solgte det til anden side, og hvem ved hvor det er nu?
Bent lavede et andet skrivebord kort efter, da han tog et mesterkursus på Teknologisk Institut. Han fik rent UG og skrivebord i palisander.

På fabrik:

Efter al denne faglige finhed skaffede den 21-årige Bent sig i 1949 et job på A.P. Søndergaards radiokassefabrik i Hvidovre som maskinsnedker.

Det vigtigste udbytte blev – foruden en vedvarende høreskade – indsigten i rationel planlægning af produktionsforløb. Det fik han glæde af, men først måtte han bruge elleve måneder som luftværnsartillerist på Bornholm.

På valsen:
Efter soldatertiden gjaldt det om at komme ud i verden – og først gik det nordpå til skovene omkring Jönköping, hvor der lå en mindre fabrik, som producerede vinduer. Seks måneder efter var det i Schweiz med produktionen af døre hos firmaet Steimle und Kompagni i Bern, det drejede sig om. Og så vinduer igen, men især skabe hos Bürger und Sohn i Baden.

Brudevals:
Ligesom sin bedstefar havde Bent efterladt sin pige i venteposition. Hun hed Ruth og var datter af Persson, og det var E.O. Jönsson der havde bragt dem sammen, for da han i 1948 ville fejre 50-året for sin fars borgerbrev, manglede der en borddame til Bent og så spurgte Jönsson Persson om han kunne låne een af hans døtre.
Det kunne han – men Bent ville ikke aflevere og i december 1951 kom Ruth til Schweiz hvor de to giftede sig.
Og så var det tid for Bent at komme hjem og tage fat i firmaet.

Bent, begynder:
Den 1. april 1952 begyndte Bent O. Jönsson som konduktør, med den gamle Ford V8-lastvogn som tjenestebil og med "tjenestebolig" i en toværelses på Estersvej nr. 22, i stuen. Og det var ren forkælelse.
Bolignøden var omfattende og alle andre unge par boede i lejede værelser eller hos den enes forældre. Men det virkelige liv er solitært, ikke solidarisk.

Pladsnød:
Pladsforholdene i Ringstedgade var efterhånden blevet uholdbare. 25 mand på værkstedet og 10 ude i byen producerer en del.
Lagerfunktionerne var placeret på Stolbjerggård i Vangede og selv om transportproblemerne var blevet mindre, var det stadig upraktisk og naboerne var stadig ikke glade for maskinsnedkeriets larm midt i boligkvarteret.

Ekspansion:
I 1954 foretog E.O. Jönsson så et virkelig dristigt skridt: På Godthåbsvænget på Frederiksberg lå Dansk Kontormøbelfabrik, en af de store og anerkendte leverandører til stat, amt og kommuner og til en lang række offentlige virksomheder som KTAS og postvæsenet. Virksomheden serieproducerede kontormøbler og havde katalog og stor salgsafdeling og var kommet gennem krigsårene med udbytte, men nu var heldet brugt op og endt i en betalingsstandsning. Bygningerne var i dårlig stand.
De var i en betonkonstruktion, bygget i 1912 og ikke vedligeholdt i mange år – men der var plads, masser af plads: 3000 m^2 under tag og 7000 m^2 udenom, og så var

Dansk Kontormøbel Fabrik set fra oven.

der visse finesser, som f.eks. tørrestuen, oprindelig en gammel korkfabrik, hvor en stor brændeovn leverede 100o varm damp – perfekt til de mange fineringsopgaver. Det hele var en betænkelig sag, for E.O. Jönsson ville øge medarbejderstaben fra 25 til næsten 100, hans egen rolle ville blive en anden, og han måtte vænne sig til at uddelegere ledelsesfunktionen, og det var en helt anden økonomi.

Men Carl Sørensen, der nu var blevet filialdirektør i Handelsbanken, sagde: Du har ikke råd til at lade være! Den store lageropbygning fra besættelsestiden var stærkt nedskrevet i værdi, mens kontormøbelfabrikkens ejere havde opskrevet deres stadigt svindende lager til det urimelige. En fusion ville løse problemerne.

Handelen gik i orden. E.O. Jönsson betalte 10% for aktierne, gav den gamle enkefrue en livsvarig pension og tilbød alle kreditorerne betaling over fem år med 20% hvert år uden renter.

Alle kreditorer accepterede – undtagen een: En træ og finerhandler ville have sine penge straks. Det fik han – og besked på at E.O. Jönsson så ikke ville handle med ham de næste 25 år – og sådan blev det!.

Ringstedgade kunne rømmes, Stolbjerggård tømmes og blive lutter beboelse – med en vognmand som lejer af tørveladen. Nu var det Godthåbsvænget.

Faste opstillinger af maskinerne og serieproduktion af kontorinventar.

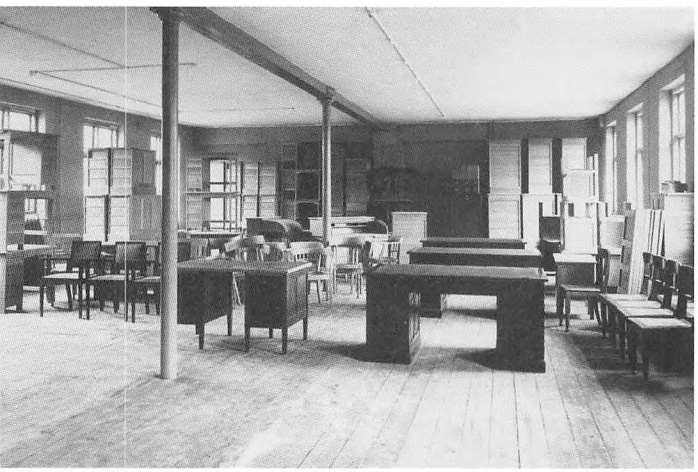

En alvorlig personaleudvidelse...

Uro og fremgang:

Det var et heldigt tidspunkt til så stor en udvidelse. Der var nok at gøre, for foretagsomheden i samfundet var stor. Industriproduktionen oversteg landbrugets og det førte til nye krav på arbejdsmarkedet.
Der kom både strejker og lockout, og der kom kolde krige og kriser i Ungarn og Suez – og alligevel steg optimismen sidst i halvtredserne, arbejdsløsheden forsvandt og fjernsynet blev til at betale. Der var gang i hjulene – og i forskningen.

Læsning midt i den store vindusproduktion.

Sprit og atomer:

Atomenergikommissionen, der var et barn af 1950'erne og den verdensberømte Niels Bohr oprettede et forsøgsanlæg på Risø-halvøen i Roskilde Fjord.
Projektet havde den størst mulige nationale bevågenhed – og byggeriet skred frem i imponerende tempo, styret af et tæt samarbejdende teknikerteam ledet af arkitekten, kgl. bygningsinspektør Preben Hansen.
Ham var E.O. Jönsson stødt på i forbindelse med en indbudt licitation på arbejdet med spritfabrikkerne nogle år før.
Jönsson var billigst – men bygherren ønskede alligevel at bruge sin sædvanlige leverandør, som kun var lidt dyrere.
E.O. Jönsson eksploderede og gav Preben Hansen en stor skideballe – hvad der dels førte til at bygherren ombestemte sig og dels til et langt samarbejde mellem snedkeren og arkitekten, der udviklede sig til et varmt venskab.

Al plads blev taget i brug, der blev arbejdet på vinduer overalt.

Vinduer i rækker og stakke:

Ved Risø-byggeriet var der åben offentlig tilbudsgivning og 24 firmaer meldte sig med vinduesforslag, det ene finere og dyrere end det andet.

E.O. Jönsson havde tegnet en helt enkel konstruktion i fyr og teak og var derfor billigst og fik opgaven: 1300 vinduer med termoruder – et helt nyt og dyrt produkt – i midten og oplukkelige forsatsrammer i siderne. En prisbillig konstruktion og nem at montere. Senere fulgte døre og skabsvægge med og det blev Bent O. Jönsson, som fik til opgave at passe det store projekt, der strakte sig over de næste tre et halvt år. B.O.J. havde sin daglige gang på tegnestuen og var dermed godt orienteret om tidsplanen for de næste etaper.

Med den viden blev der løbende sat nye vinduer i produktion, på forskud, for licitationerne blev først afholdt i sidste øjeblik og med tidsfrister de færreste konkurrenter kunne leve op til.

Med de nye pladsforhold var der mulighed for lagerproduktion, og der blev vundet mange licitationer på B.O.J's forudseenhed og endda til stadig bedre priser.

Nye dage:

Livsvilkårene i firmaet var forandrede. E.O. Jönssons oplyste enevælde blev efterhånden dæmpet af Bents stigende indflydelse og af dygtige medarbejderes ekspertise på detailområder.

Snedkermester Svend Åge Christensen overtog Perssons job på værkstedet og Persson regnede tilbud ud.

Lærlingene sagde fortsat "De" til svendene, og svendene var "Des" med værkførerne og d'herrer Jönsson.

Hver gruppe holdt sig for sig selv. Fælles julefrokost var foreløbig udelukket. Funktionærerne for sig, folkene på værkstedet og bysvendene hver for sig. I handelen fra Dansk Kontormøbelfabrik fulgte en sygehjælpekasse, med egen bestyrelse og generalforsamling, hvor ingen fra direktionen havde indflydelse.

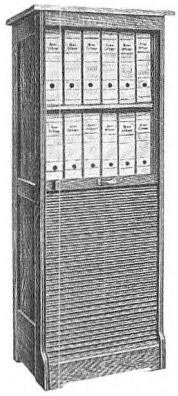

Det var før det offentlige havde tilskud til syge medarbejdere. Hver ansat betalte 50 øre om ugen og E.O. Jönsson bidrog med en krone for hver.

Efter tre dages sygdom udbetalte kassen en sygeløn. Med det stadig tættere sociale sikkerhedsnet løb tiden fra hjælpekassen – som i stedet i mange år betalte et julelegat til alle pensionerede indbetalere.

Kontorinventar inden ergonomi kom på tale.

Alle ansatte er stadig den dag i dag tvungne medlemmer af klubben med et månedligt kontingent på kr. 20 kr.

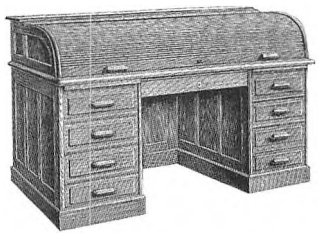

Nye folk:

Der kom til stadighed nye medarbejdere i firmaet, ofte med særlige arbejdsområder. F.eks fik man en indkøbschef, Ejgild Sprang, der kom fra Carl F. Petersen, og som med sit særlige kendskab til beslag sparede firmaet for mange udgifter ved sine dygtige indkøb. Der kom også et helt hold af tømrersvende. De blev overtaget da den hidtidige samarbejdspartner Ejnar Larsen lukkede sit firma for at gå på pension.

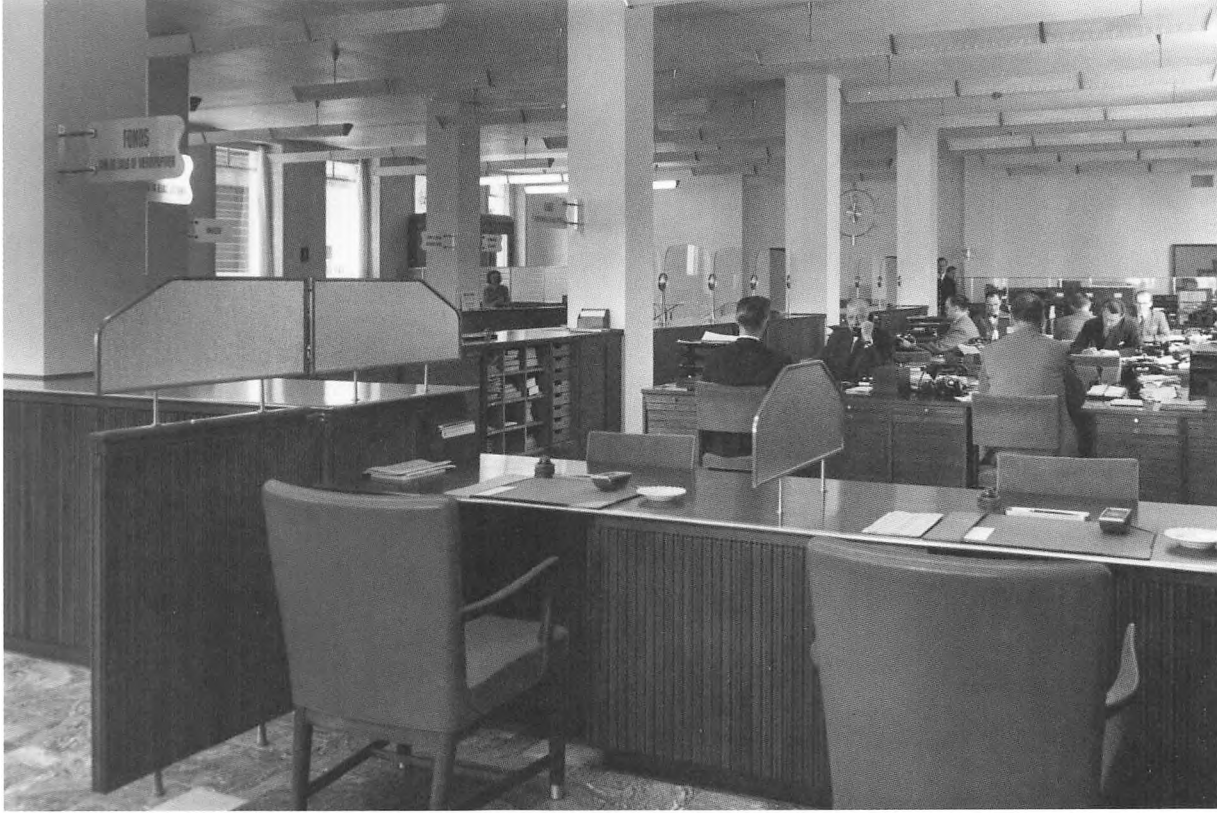

Et rigtigt banklokale: Stille og roligt!

E.O. Jönsson blev nu også et tømrerfirma. En ny regnskabschef begyndte den 15. maj 1961. Han hed Vagner Møgelvang, og han blev en betydningsfuld kraft i firmaet de næste 33 år.
Han havde ansvaret for hele økonomiområdet, gennem tykt og tyndt i alle de år og det gav B.O.J. mulighed for at koncentrere sig om værkstederne, byggepladserne og ordretilgangen.

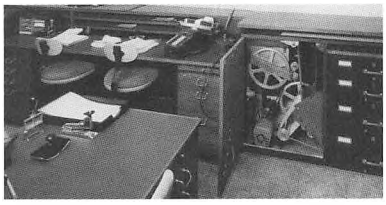

Skranke med indbygget transportbånd til dokumenter der blev ført frem til kassen – avanceret og et stort salgshit.

A/S:

Tiden løb også fra E.O. Jönssons gamle kolonnebog og de ugentlige indbetalinger. I 1962 blev han af skattetekniske årsager i forbindelse med "omsen" tvunget til at oprette et aktieselskab. Den første bestyrelse blev i familien. E.O.J. var formand og fru Ida og B.O.J. var menige medlemmer.

Kontorchefen øverst og så i hakkeorden nedefter.

Store sager:

Tresserne var generelt et konsoliderende årti. Der var en stabil ordretilgang og mange opgaver kom fra offentlige institutioner:
Indretningen af August Krogh Instituttet i Universitetsparken, indretningen af det nye Gutenberghus midt i byens centrum. "Elefanthuset", som er nabo til Politigården for margarinefabrikken Otto Mønsted A/S og flere endnu.
Men den største kunde var Handelsbanken, som stod for mere end halvdelen af omsætningen.

Interiør udført i teak.

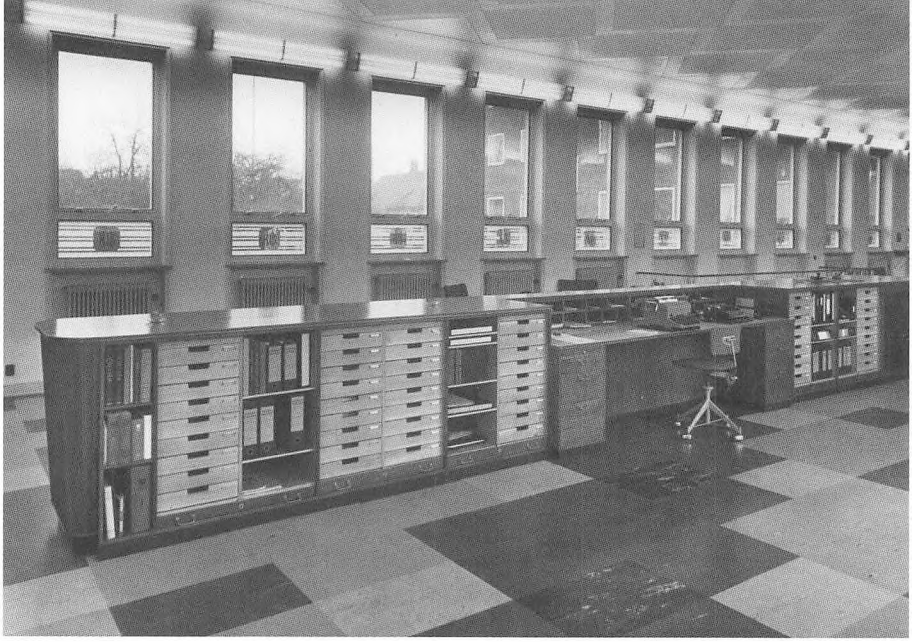

Flot skranke, set indefra, med specialindretning opstillet i Handelsbanken i Glostrup.

Banksager:

Handelsbanken og Landmandsbanken var dengang hårde konkurrenter. Begge søgte markedsandele over hele landet, gerne helt ud i de mindste provinsbyer.
Handelsbanken åbnede en ny filial hver fjortende dag- og moderniserede løbende de gamle. For B.O.J. var det en travl tid. Han leverede skranker og alt kontorinventar, ombyggede gamle købmandsbutikker og lignende til moderne filialer.
Det var hårdt, og meget systematiseret arbejde, for alle inventarudskiftninger i eksisterende afdelinger måtte klares udenfor den normale åbningstid. B.O.J. havde i de år aldrig fri i påsken, pinsen og div. weekender: Onsdag nat blev banklokalet ryddet. Skærtorsdag kom der gulvfolk og de nye skillevægge blev stillet op. Langfredag blev nye lofter og skabsvægge monteret. Lørdag blev der malet. Søndag skulle alt inventar monteres. Anden påskedag kom installationerne og tirsdag kl. 9.30 åbnede banken for kunderne. Opgaven kunne kun gennemføres ved brug af treholdsskift, ofte med syv mand i hvert hold.
Arbejdsformen og helligdagsbetalingen gjorde det til et guldrandet stykke arbejde for den enkelte. Alle var glade. Også banken, for fornyelserne blev betragtet som et godt våben i kampen om kunderne.
Arbejdet havde bevågenhed fra højeste sted. Direktøren, Ejnar Glashoff var et lunt og venligt menneske, men han kendte ikke ordet forsinkelser, og direktør Ejnar Kryger i byggeafdelingen kendte det heller ikke.
Han kunne finde på at stille på byggepladsen klokken syv om morgenen for at sikre sig, at alt gik rigtigt til.
Ekstreme hasteopgaver blev iværksat, så snart årsregnskabet var kendt. Så skulle det umulige nås inden nytårsaften.

Amagertorv 29.

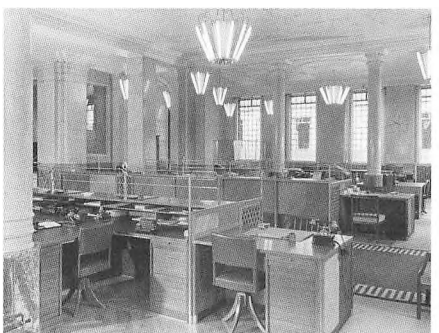

Glostrup på kundesiden.

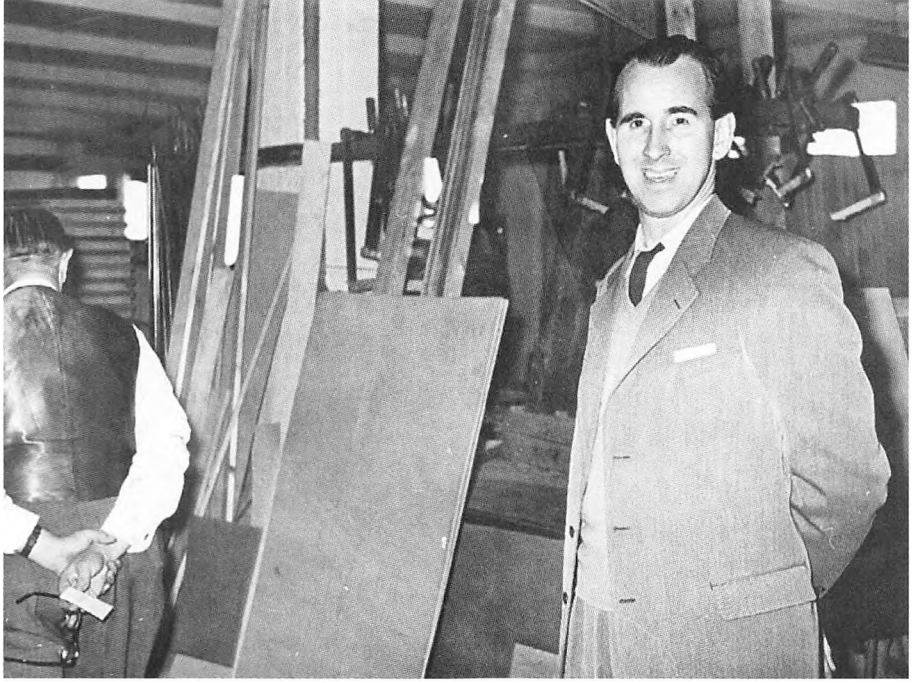

På vej ud - og ind.

Efterhånden havde BOJ så mange opgaver for Handelsbanken, at det blev naturligt at overtage det interne snedkerværksted med fire bankbetjente. Det viste sig at være en god løsning.

De sidste runder...

E.O. Jönsson var blevet ældre og blev langsomt mere passiv i det daglige arbejde. Han mødte først klokken ni, smed frakken på sofaen og tog sin brune kittel på og gik en runde i hele huset. Han havde et godt tag på svendene. Var der problemer med akkorden, tog han hånd om det. Var der knaster i samarbejdet, blev problemerne uddebatteret på en gåtur rundt om værkstedet. Blev der ikke skabt enighed undervejs - så tog man turen en gang til.

Frem til midten af tresserne kom han dagligt på værkstedet, men BOJ havde efterhånden hele den daglige ledelse sammen med Christensen og Møgelvang.

I de sidste år var det kun de administrative opgaver, der interesserede den gamle chef, der stadig var hovedaktionær i virksomheden.

I 1966 byggede han et otiumhus til Ida og sig selv. Han tegnede det sammen med arkitekt Torben Hansen og det var et ret usædvanligt hus med høj rejsning, med to limtræsbjælker gennem hele huset og fine egetræsdøre og smukke paneler - genbrug fra tidligere opgaver. Byggearbejdet ved Sønderkær i Gentofte dirigerede han, siddende på en skammel og pulsende på sin cigar.

Huset var klar til indflytning i vinteren 1966/67, men Ida hans kone og trofaste støtte gennem alle årene fik kun glæde af det i kort tid.

I efteråret 1969 fik hun influenza og døde på Amtssygehuset i Gentofte den 6. december samme år, 66 år gammel.

Det var et hårdt slag for E.O. Jönsson at blive alene efter 42 års samliv. Firmaet bekymrede ham næppe mere.

Bent havde godt fat om det, og i kulissen sprang et par store drenge omkring, foreløbig optaget af ganske andre ting. Men visse muligheder kunne vel opstå.

E.O. Jönsson døde i juli 1972, 71 år gammel.

Bent Oscar Jönsson

Tredje generation ved roret:

Bent Oscar Jönsson overtog virksomheden og søstrene fik aktier i ejendomsselskabet.

Firmanavnet Dansk Kontormøbelfabrik forsvandt, for virksomhedens ansatte med snedkermester Svend Aage Christensen i spidsen, var forlængst absorberet i firmaet E.O. Jönsson A/S.

Bent havde, foruden det daglige arbejde med løsningen af de foreliggende arbejdsopgaver, to emner, der konstant holdt hans tanker beskæftigede, allerede mens faderen levede. Det ene var muligheden for at sikre sig en stabil produktion af et nødvendigt produkt, som kunne udligne virksomhedens hidsige rytme mellem voldsom travlhed og lammende stilstand.

Det andet var muligheden for at sikre virksomheden et varigt tilholdssted med optimale arbejdsforhold.

Lokaleforhold og lokale forhold:

For sagen var, at forholdene i Godthåbsvænget var begyndt at minde om gamle dage i Ringstedgade: Virksomheden var upopulær hos de omboende.

Det var der gode grunde til: De gamle bygninger var pivende utætte – så det støvede og støjede ud over hele nabolaget. Desuden udsendte skorstenen fra varmeanlægget byger af sort sod.

løvrigt var arbejdsforholdene også utilfredsstillende for firmaet selv.

Varmeanlæggets dampkedler havde det med at eksplodere. Der manglede ordentlig ventilation i sprøjterummet med celluloselakken.

Udsugningen ved den store båndpudser var et uløst problem. Lagerpladsen var for lille – men løst ved at nabobygningerne, forladt af Silvan i 1961, var lejede.

En nødvendig udvidelse af et nyt samleværksted, ovenpå maskinværkstedet var baseret på en midlertidig tilladelse – som blev inddraget sidst i tresserne og arbejdstilsynet spøgte med en lang række krav om ny kantine, forbedrede toiletforhold og så videre.

Tillige var kommunen ikke længere interesseret i erhvervsvirksomhed i området. Den foretrak boliger til skatteydere – så en byplanændring kunne forudses.

Kister:

Løsningen på begge problemer – løbende produktion og blivende sted – viste sig i 1966: Overtagelsen af Dansk Ligkistefabrik.

Produktet er nødvendigt, afsætningen nogenlunde stabil, fremstillingsprocessen rationaliserbar – men prisen er lav og presses hele tiden af konkurrencehensyn – og så kræver produktionen en masse lagerplads til både materialer og lagervare.

Fabrikken blev købt som led i et generationsskifte. Efter omfattende rationaliseringer var der 14 mand ansat med snedkermester Svend Aage Henriksen som daglig driftsleder. Der blev produceret 8000 kister om året, som leveredes til de

københavnske bedemænd og hovedsagelig til Dansk Ligbrændings Forening. Og så fulgte der en stor byggegrund med i handelen: 10.000 m² i et beboerfrit industrikvarter i Herlev med adressen Ellekær 14. Det var fremsynet, og skulle vise sig at blive virksomhedens redning få år efter.

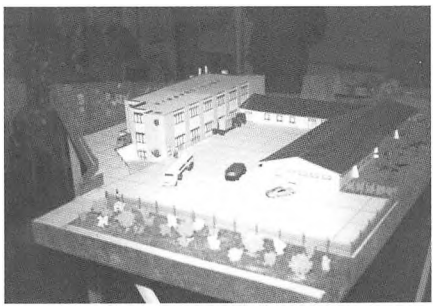

Model af de nye bygninger.

Organisationsarbejde:

Foreløbigt gik det godt. B.O.J. tog sig tid til at deltage i organisationsarbejde.
Han var med i Træindustriens Fabrikantforening og sad i forskellige faglige bestyrelser – i mere end 25 år. Den seneste bestyrelsespost i Københavns Snedkerlaug forlod han så sent som i 1997, efter 9 år som oldermand.
Undervejs gik han aktivt ind i dannelsen af arbejdsgiversammenslutningen BYG og deltog i hele opbygningen og brugte reelt mere end halvdelen af arbejdsugen på de mange organisationsopgaver, herunder også i lærlingeuddannelsen.

Rejsegilde på Ellekær 14, Herlev

Folde ud – og ind:

Han fik dog også tid til at lede efter muligheder for nye produktionsemner. Et af dem fandt han på Hannovermessen i 1970. Det var et princip for foldedøre og vægge, fremstillet af det tyske firma Hüppe & Co. Firmaet E.O. Jönsson a/s fik agenturet for Danmark, Norge, Grønland og Island. Samarbejdet var i begyndelsen præget af en vis skepsis. Tyskerne tvivlede på, om danskerne magtede opgaven. Det viste sig naturligvis ubegrundet, men omsætningen svarede dårligt til den store indsats man ydede med ansatte til oplæring i Tyskland. Et af de første bemærkelsesværdige produkter var til Nyborg Strand's kursusafdeling – to stk. 4,5 m høje og 25 m lange foldevægge. Siden er utallige hoteller og konferencecentre forsynet med lydtætte flytbare vægge, senest i Århus Kulturhus der er fuldt monteret med VARIFLEX flytbare vægge fra EOJ, målt til 50 dB på stedet:

Vagner Møgelvang humørspreder og regnskabsmand, og hans hustru Edith.

Jubilæum og en ny fremtid:

Firmaets 75-års jubilæum, den 8. marts 1973, blev fejret i Københavns Håndværkerforening med 150 gæster – og i centrum tronede en model af virksomhedens kommende domicil på grunden i Herlev. Der var almindelig begejstring ved udsigten til snart at kunne rykke ind i en bygning, der var skabt til formålet og baseret på 75 års erfaringer om produktionsforhold. Løsningen var enkel og fleksibel: En 18 m bred og 60 m lang betonkonstruktion med kælder, stue og 1. sal og med tilkørsel for store lastbiler i kælderen og så en administrationsbygning på 300 m² i to etager.

Nye rationelle lokaler til produktion og administration.

Det hele tegnet af arkitekt Preben Pedersen, som før havde bygget funktionsduelige værkstedsbygninger. Der var nok også en vis vemod ved synet, for Herlev var for mange af de ældre et sted med en så fjern beliggenhed at man måtte imødese sandsynligheden for at mange ville falde fra.
Men ingen kunne ane, at tidspunktet skulle vise sig at være det værst tænkelige.

Plads nok – men til hvad?

Byggeriet forløb planmæssigt og indflytningen gik smertefrit i foråret 1974, men som forventet havde mange gamle medarbejdere valgt at træde tilbage. Persson fandt det – i en alder af 80 – naturligt at lade sig pensionere. Svend Aage Christensen overtog sammen med Møgelvang ledelsen af værksted og efterkalkulation – så B.O.J. fortsat kunne tage sig af kundeplejen. Men kort før flytningen var alle forhåbninger om at fortsætte firmaets ekspansion blevet knust. Salget gik i stå fra den ene dag til den næste, ramt af katastrofen: Oliekrise.

Krise og kvaler:

Oliekrisen ramte hele den vestlige verden som et chok.
De arabiske olielande lukkede af politiske grunde pludselig for hanerne og lod kun lidt slippe ud – til stærkt forhøjede priser.
Det medførte en økonomisk nedtur af hidtil ukendt omfang.
Ved nytåret 1974/75 var situationen for E.O. Jönsson A/S direkte livstruende. Der var ingen nye ordrer overhovedet.Det var kun salget af ligkister, der gjorde det muligt for firmaet at overleve. For B.O.J. var det mere end svært at fastholde det gamle princip om altid at bevare de 20-25 bedste folk som var baseret på faderens tese om, at personale var mere værd end alle maskinerne tilsammen.

- og så blev det alligevel jul:

Men omkring juletid var det ved at være slut, kassen var tom. Alligevel blev der holdt julefrokost – og den blev mere munter end ventet, for samme dag indløb der besked om at licitationen om nye vinduer til Munkegårdsskolen var vundet.

Sparsomhed og stenuld:

Det hjalp. Men dagligdagen var barsk. Forskellen fra før var mærkbar: Fra mere end hundrede mand til nu 7 mand i byen og 12 mand på værkstedet og så 14 i den velsignede ligkisteafdeling. Huslejen var meget højere end tidligere og det var dyrt at holde på de bedste – men det var den eneste mulighed for at efterkomme de sparsomme opgaver, der af og til dukkede op.

Oliekrisen havde medført et hidtil uhørt råb på isolering, så man kunne spare på energien. Det gav noget arbejde. For Gentofte Kommune og for staten med de kongelige slotte og Musikkonservatoriet og for private ejendomsbesiddere.
Så kom den anden oliekrise.

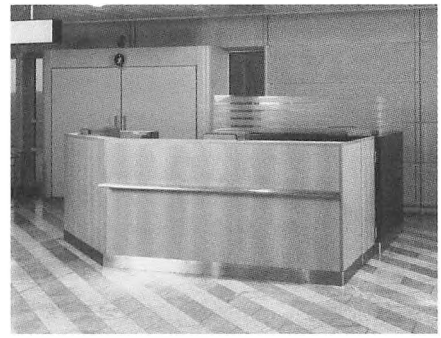

Lufthavnen finger B.

2. krise:

Det var i 1978 – og selv om samfundet havde gjort nogle erfaringer og man ikke var helt så uforberedt – så blev det alligevel en lige så alvorlig oplevelse. B.O.J. oprettede en servicegren med faste folk, der hurtigt kunne rykke ud til de faste kunder på små, akutte opgaver. Men ordrebeholdningen var yderst begrænset, så i oktober 1978 måtte B.O.J. igen søge snedkerforbundet om tilladelse til at lade folkene gå på arbejdsdeling, som de havde gjort under den første krise. Det var en rædsom tid, men den fik ende. Samfundets pulsslag blev roligere, humøret steg igen og arbejdet voksede atter.

Logo eksperiment.

Lidt mindre bagage:

Besiddelsen af fast ejendom havde i kriseårene ikke været nogen luksustilstand. Det store område i Godthåbsvænge blev dog solgt og bebygget – og betalt.
På Stolbjerggård byggede firmaet selv 9 kædehuse som var vanskelige at få solgt. Ejgårdsvej blev – efter den nye lov om ejer- og andelslejligheder solgt til beboerne – til en tredjedel af markedsprisen. Det var surt – men det lettede alligevel.
Sidst på året 1979, da olien var begyndt at glide lidt lettere og det hele så lidt lysere ud rejste B.O.J. til Amerika.
Han havde et bestemt formål med turen: Han ville forsøge at overtale sin søn Steen, som boede og arbejdede der, til at komme hjem og gå ind i firmaet.

Lufthavnen, informationsskranke.

To generationer igen:

Det blev et ja. Steen Jönsson havde ellers alvorlige betænkeligheder. Han var midt i tyverne og bestred en ansvarsfuld og krævende stilling i møbelfirmaet Scan-Line Industry i Californien som nødig ville af med ham. Han havde været i stand til at deres produktion af konferenceborde ved en rationel tilrettelægning af arbejdet og en forstandig udnyttelse af den samme skare mexicanske arbejdere.

Først den anden:

Men alligevel. Han tog hjem og begyndte som konduktør i firmaet.
Hans baggrund for at bestride opgaven var den bedst tænkelige.
Han var udlært som møbelsnedker hos Jørgen Christensen på Åboulevarden i

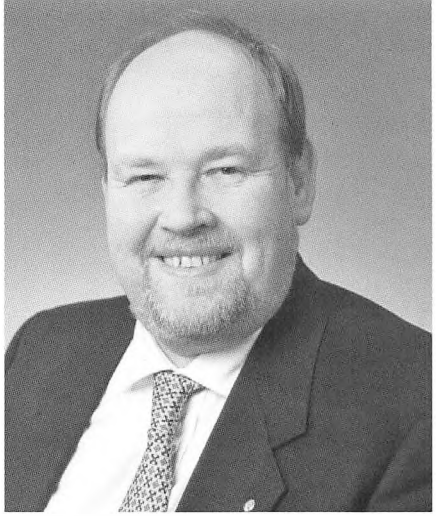

Lars Oscar Jönsson

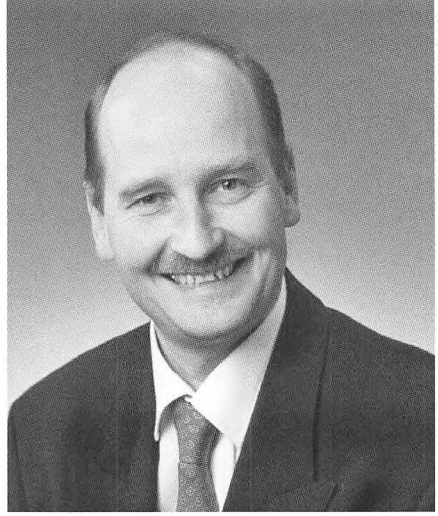

Steen Jönsson

Lars & Steen Jönsson

1975 og efter en soldatertid havde han arbejdet med finere inventar hos snedker Sandgreen i Gentofte indtil han i foråret 1978 tog til Amerika og satte sig ind i storproduktionens finesser. Han fik nok at se til. Der var gang i firmaet igen.

Og så den første:

Steens ældre broder, Lars Oscar Jönsson (for det er kun den ældste søn der skal hedde Oscar, oprindelig opkaldt efter Kong Oscar den 2. af Sverige) var ikke tiltænkt nogen rolle i firmaet. Han var civilingeniør og havde ikke nogen håndværkeruddannelse, men var gået lige fra en matematisk-fysisk studentereksamen fra Gl. Hellerup til DTH's linie for Husbygning og almen Byggeteknik, hvor han blev færdig i 1978. I studietiden havde han haft et job som rentegner på Lynette-projektet hos Kryger og efter sin eksamen havde han arbejdet to år hos ingeniørfirmaet Folmer Andersen, hovedsageligt beskæftiget med energiteknik på grønlandske projekter. De seneste fem år havde han arbejdet hos Nielsen & Rauschenberger, først som almindelig ingeniør, senere som afdelingsingeniør for energiløsninger.
Men han havde fulgt firmaet med interesse og medleven og var ikke fremmed for tanken om at gå aktivt med. B.O.J. havde sine betænkeligheder. Han kendte sønnernes temperamenter, der var højst forskellige. Det kunne give anledning til konflikter, men det kunne også være en styrke og en klar deling af arbejdsområderne var oplagt med Steens viden på inventarområdet og Lars's kendskab til byggeri.
Resultatet blev at Lars tog et års prøvetid i firmaet. Derefter var ingen i tvivl, for B.O.J. oplevede til sin glæde at de to brødre skabte ny energi i virksomheden.

Omorganisering:

B.O.J. ønskede ikke sin egen situation med tyve års arbejde under faderens skarpe opsyn gentaget. Han fandt, at når det var Lars og Steen, der trak læsset, så skulle de også have andel i aktiverne.
Så sammen med firmaets revisor udarbejdedes en plan for en ny selskabsform.
Resultatet blev oprettelsens af et ApS, ejet af Lars, Steen og deres lillebror Michael i forholdet 40:40:20. (Michael lod sig senere købe ud). B.O.J. blev arbejdende bestyrelsesformand og de to sønner direktører og daglige ledere.

Lufthavnen finger B.

Al begyndelse er svær:

På det personlige plan var tidspunktet velvalgt. Det er når sønner er omkring de 30 at de plejer at få konflikter med fædre, for så vil de noget selv.
Det fik de mulighed for – og de delte arbejdet klart: Lars står for alt arbejde udenfor porten og Steen for alt indenfor.
Men arbejdsmæssigt faldt overtagelsen – traditionen tro – i en trængt situation. Regeringen havde indledt en stram sparekur og byggeriet var, som sædvanligt, hårdt ramt. Og bankerne stoppede udbygningen og startede en fusionsbølge, som ikke ligefrem krævede større anvendelse af inventarsnedkeri.

Men så kommer det:

Langsomt og sejt blev vanskelighederne overvundet. Med sund fornuft og generel tilbageholdenhed holdt man økonomien på plads. Man styrkede servicearbejdet med en række af småopgaver for 1-3 mand i kortere perioder.
Udenfor porten begyndte opbygningen af et speciale i brandsikring af bemærkelsesværdige bygninger – og indenfor tog apteringen af betydelige lokaler til.

Steens domæne:

Een af de første større opgaver var Københavns Lufthavn, Finger B i 1986.
Det blev hurtigt til flere: Nestle, Nokia, Nationalmuseets permanente udstillinger og mere Lufthavn, både i indenrigs- og udenrigsgård. Lufthavnen gjorde virkelig en forskel og med i opgaverne kom både glas-, stål,-, granit-, og malerarbejde.

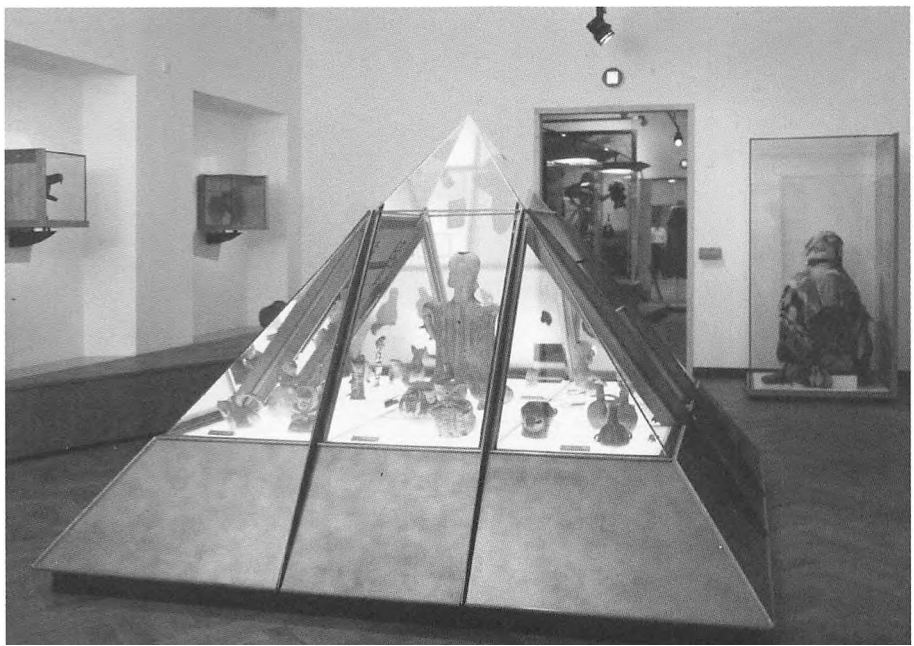

Montre på etnografisk samling på Nationalmuseet.

Man begyndte endda at reklamere lidt. Først en streamer bag på bilerne, så tryksager og udstillinger som Snedkernes Efterårsudstilling - med møbler som kunne supplere inventar- og indretningsopgaverne, med stor PR-værdi for unge arkitekter. I 1987 udførtes nogle kontrolpulte til overvågning af jernbanen for Siemens.Siden har DSB fulgt opgaven op med ordrer til kontrolpulte med bevægelige skærme og justerbare bordhøjder til en lang række stationer, i både København og Provinsen og til Storebæltsforbindelsen. I 1992 vandt E.O. Jönsson A/S en licitation om Den Danske Banks nye skranker til hele landets 450 filialer inklusive Grønland.

Kontrolpulte til DSB for Siemens.

Ligkisteafdelingen var lukket i 1990 og lokalerne var tomme og gav plads til produktionen, indtil fornylig, hvor man af pladsnød har lejet sig ind hos naboen.

Når man vandt licitationerne skyldtes det den ekspertise Steen Jönssons har opbygget med løsninger af funktionskravene til diverse former for ekspeditionsskranker - kombineret med ønsket om at fastholde firmaets høje krav til håndværksmæssig kvalitet i seriefremstillede produkter.

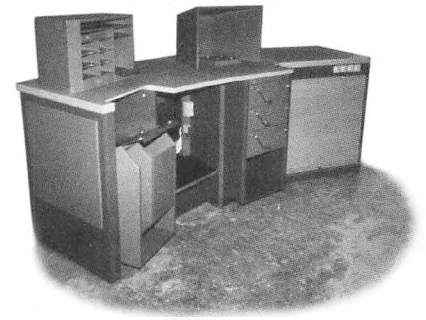

Bank inventar til Den Danske Bank.

Stor kreativitet med hensyn til løsning af problemerne er ikke nogen selvfølge. Den kommer af stadig trang til at yde det ypperste.

Muligheden for at blive budt med i licitationer forbedres, hvis man følger en opskrift firmaet har udviklet: Lav produktet en lille smule bedre end arkitekten venter - så bliver man inviteret - og kalkuler på viden om, hvad arkitekten plejer at ønske sig - så kan det være man vinder. Og lander på benene. Opgaverne løses nu ved et samarbejde mellem 2 værkførere plus 2 tegnere ved Auto-CAD'en og et betydelig mere effektivt maskineri der reducerer de kostbare arbejdstimer. Så kan 48 mand på værkstedet klare resten.

Receptionsskranke til Baltica.

Lars's område:

Engang havde firmaet 300 kunder, hvoraf de fem var store - nu er kundemassen øget til det tidobbelte og firmaet løser helt andre opgaver. Foruden posthuse, hospitaler, banker og kontorindretninger er bevaringsværdige bygninger blevet et nyt speciale. Brandsikring af slottene Christiansborg, Rosenborg, Frederiksborg, Fredensborg og Frederiksberg - og tagrenoveringer med rigtigt tømmer i store dimensioner der skal sættes sammen på den rigtige måde.

Det er opgaver, der kræver erfaring og kendskab til håndværksmæssig tradition, sikker kvalitetsstyring - og så selvfølgelig til konkurrencedygtig pris.

En opgave som renoveringen af Frederiksberg Slot omfattede både en delvis

Nesa.

Cederholm og Voss.

Mødebordet til bestyrelseslokalet hos Danisco.

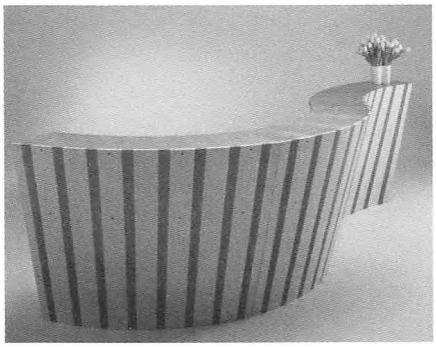

Udstillingsskranke til Japan.

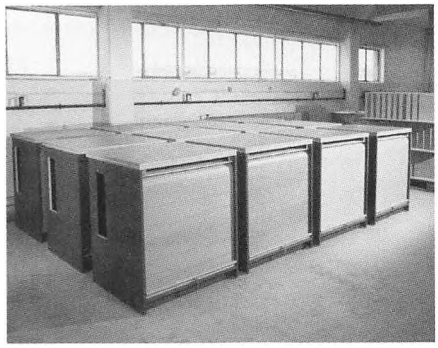

Inventar til den Danske Bank samlet, kvalitetskontrolleret og klar til emballering.

CNC fræser.

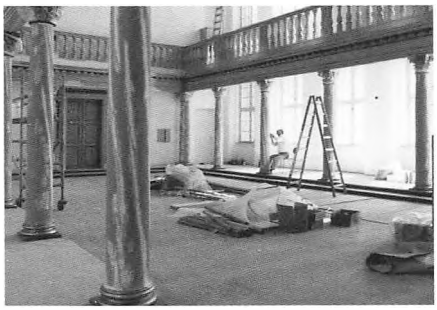

Restaureringsarbejder på Nationalmuseet.

Nationalmuseet.

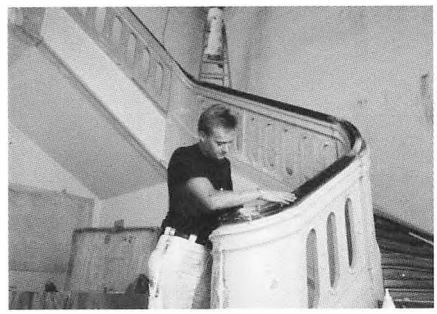

Renovering af trappe på Nationalmuseet.

Trappe på Reklamebureau, totalentreprise.

Østerbro Postkontor, nye døre og vinduer.

Niels Vang afprøver en Hüppe mobilvæg i Århus Musikhus.

Musikhuset i Århus, mobilvægge.

Tagarbejde udføres uafhængigt af vejret.

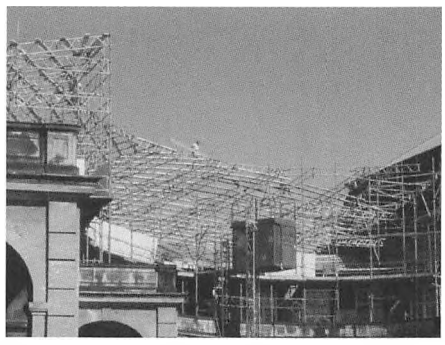

Christiansborg, Ridebane tagrenovering.

Frederiksberg Slot.

Overdækket tømrerværksted på byggepladsen.

Renovering af bindingsværk, i et hus hvor H.C. Andersen boede engang.

Opretning af tagkonstruktion på Ridebanen ved Cristiansborg slot.

brandsikring og restaurering af døre og vinduer- udført som hovedentreprise med styring af underentreprenører som VVS-installatør, maler og glarmester m.v.
Vinduesrestaureringen skulle foregå uhyre præcist og nænsomt.
Bygningen er fredet, så det var et ufravigeligt krav, at så meget som muligt af vinduerne skulle bevares. Med firmaets eget nyudviklede kvalitetsstyringssystem var man i stand til at registrere hvert enkelt vindue på et separat datablad med nummerering af hvert eneste glas og beslag.
Det dårlige træ blev omhyggeligt udskiftet og erstattet med samme træsort, både eg og fyr. Rammer og karme blev udskiftet i 30 forskellige profileringer.
Op mod 25 snedker- og tømrersvende har gennem to år arbejdet omhyggeligt og målrettet efter strenge kvalitetsnormer og tidsplaner. Med erfaring og sund fornuft har man styret processen igennem fra start til slut.
Resultatet lever op til firmaets standarder og restaureringen er da også blevet hædret med diplom og rosende ord. De andre slotte har budt på problemer af lignende art - som er blevet løst med samme omhu af de 40 til undertiden 60 mand i bygningsafdelingen. Det er på mange måder en utraditionel arbejdsmåde der muliggør den høje kvalitet og den tidsmæssigt tilpassede afvikling.
I virkeligheden flytter virksomheden ind på stedet og opretter et værksted - både for den fine restaurering af døre og vinduer, paneldetaljer og forsiringer - og for det tunge arbejde med store tømmerdimensioner.
Et overdækket areal betyder at meget bygningsarbejde gøres mindre afhængigt af vejrets omskiftelser - og tilstedeværelsen betyder at arbejdet kan koordineres direkte med de andre fags udfoldelser - elektrikerens, blikkenslagerens, murerens og malerens. Den samtidige notation af arbejdsoperationerne på enkeltdelene fastholder overblikket.

Mål, resultater og ønsker:
Firmaet har en målsætning:
Gennem effektive og fleksible medarbejdere og pålidelige leverandører skal professionelle kunder opfatte E.O. Jönsson a/s som en troværdig og kvalitetsbevidst samarbejdspartner.

E.O. Jönsson 100 1898 - 1998

Mange er med, men nogle mangler – de er ude i byen at arbejde.

E.O. Jönsson a/s

Jönsson 44 94 11 66

OM 94304

Jönsson 44 94 11 66

OJ 93726

Det kan kunderne få nogle gode grunde til: Firmaet har – i 100 år – aldrig fået en dagbøde og aldrig fået trukket en sikkerhedsstillelse! E.O. Jönsson A/S har fået flyttet sit image – og det har været som at dreje en supertanker – fra at blive opfattet som god, men dyr til at være : konkurrencedygtig pris – og alligevel perfekt resultat! Det har kunnet lade sig gøre fordi man har specialiseret sig i nicher. Man er ikke med i nybyggeri men i komplicerede opgaver.
Man er lige ved at påstå, at jo mere vanskelig og drilsk en opgave er – desto bedre er E.O. Jönsson A/S til at løse den. Firmaet har formuleret en vision:
Uddelegering, ansvar og engagement skal gøre E.O. Jönsson a/s til den bedste drevne virksomhed i branchen!
Med den indstilling er det naturligt, at man sørger for branchens fremtidige muligheder og firmaet er da også dens største uddannelsesinstitution.
Ingen andre har så mange lærlinge: 14 på værksted, 3 i byen og 3 på maskinsnedkeriet – og så er der endda venteliste.
Fremtiden ser man fortrøstningsfuldt på. Man har både planer og ønsker:
Endnu større inventarsager nu hvor CNC-styrede maskiner har gjort det muligt at overkomme – og på byggesiden : Hovedentreprise og fagentrepriser og nye nicher nu hvor firmaets organisation opererer gnidningsløst med ledere, der supplerer hinanden til gensidig gavn og fornøjelse – og med en professionel bestyrelse, der har vist sig som en vigtig fornyelse. De næste hundrede år skal være velkomne.

Byggefirmaet Jönsson a/s kan se tilbage på en fortid på 110 år. Da de første hundrede år var gået, fortalte man om det i en lille bog, der hed "Kvalitet er bedre end godt".

Den bog er taget med bag i denne bog, som fortæller om alt det, der er sket for firmaet de seneste ti år, hvor man har kunnet glæde sig over at "Kvalitet går ikke af mode" – så der har været stor vækst i ordretilgangen og – som resultat af en omfattende ændring af firmaets organisation – et langt bredere virkefelt i arten af opgaver.

En række billeder viser udpluk af resultaterne som uddybning af teksten, der beretter om forløbet fra snedkerfirma til total-entreprenørvirksomhed.

Historien oprulles af arkitekten Henry Voss – en udenforstående, som fortæller hvad han har hørt og set.

9 788799 051090